

Igurds Baņķis saņēmis Lielo tencinājumu

Kauliņu saimnieks, galdniekmeistars Igurds Baņķis no Valdemārpils pašvaldības kļuvis par konkursa «Latvijas sakoptākā sēta» laureātu.

Rādot grezno tencinājumu, kurš Igurdam Baņķim piešķirts par mācekļu radošu iestabilizēšanu galdnieka amatā, viņš par savu darbu teica: «Pēc būtības uzvarēja mākslinieciskās domas lidojums. Mana sūtība ir pušiem iemācīt amatu, lai viņi var atrast savu vietu dzīvē.»

Šā gada Centriskās partijas Latvijas Zemnieksavienības desmitā konkursa tēma «Gudrību lauku sētā» radusies, pateicoties nejaušībrn, kad Ēriks Hānbergs un Aivars Berķis rajona saimniecību zivju dīķus, viņiem

neparedzētā kārtā iznāca nakšņot Kauliņos, kur žūrijas locekļi iepazinušies ar Igurdu Baņķi un viņa neikdienišķo nodarbi — amatniecības skolu 50 mācekļiem. Abus pārsteidzis, ka lielais darbs notiek bez jebkāda pašvaldības, valsts vai labdaru atbalsta. Aivars Berķis atzina, ka iepazītais ļāvis iezīmēt jaunu šķautni Zemnieku savienības rīkotajā konkursā un palīdzējis izlemt tā likteni. Tā arī radusies šāgada tēma.

Vērtētāji bija sajūsmināti, ka zēniem ar pamatskolas izglītību bez jebkādam izredzēm konkurēt darba tirgū Kauliņos tiek dota iespēja kļūt par prasmīgiem meistariem, kurus lūkot brauc pazīstamu firmu īpašnieki.

SARMĪTE KLEINBERGA

Datorprasmes saliedē amatniekus

Pirmais sveiciens jau dažas minūtes pēc reģistrēšanās portālā

Pieslēdzies, Latvijā!

■ GUNTIS ŠČERBINSKIS

"Aprakstīt piedzīvoto praktiski nav iespējams. Ikvienam pašam iesaku apmeklēt Valdemārpili, satikt Igurdu un viņa mācekļus, apskatīt viņu darināto koka bānīti "Ronis" un sajust to enerģiju, kas staro apkārt visam, ko Igurds dara." Tā viesošanās pie izcilā meistara un amatnieku privātskolas izveidotāja Igurda Baņķa raksturo "Lattelecom" televīzijas pakalpojumu vadītājs Arvils Kupris. Cieņošanās notika sociālās kustības "Pieslēdzies, Latvijā!" ietvaros.

"Pie Igurda braucām ar domu, ka apskatīsim paštaisītu bānīti, kur tālāk plānota sliežu izbūve. Taču, ierodoties te, sapratām, ka patiesībā stāsts ir daudz plašāks," stāsta Arvils. Viņu burtiski apbūruši gan meistara paša, gan viņa audzēkņu dažādās tehnikās darinātās lietas:

"Es biju patiesi pārsteigts par to, cik daudz cilvēks var paspēt izdarīt. Darīt un no tā visa gūt prieku!" Sekojot "Pieslēdzies, Latvijā!" sezonas moto – "Maināmies prasmēm!" – Arvils zeltu skolā atsvaidzināja iemaņas virpošanā, bet ar Igurdu dalījās savās datorzināšanās. Meistaram tika pasniegts arī "Lattelecom" dāvinātais portatīvais dators. Kustībai "Pieslēdzies, Latvijā!" Igurdu Baņķi pieteica viņa dēls Kristaps, kurš uzsver, ka lepojas ar savu tēvu, lepojas ar viņa veikumu.

FOTO NO KUSTĪBAS "PIESLĒDZIES, LATVIJA!" ARHĪVA

Igurds Baņķis (no kreisās) "Pieslēdzies, Latvijā!" komandai izrāda savu amatnieku sētu "Kauliņi". Kopā ar zeltiem darinātajam koka mazbānītim vēl vajadzīgas sliedes. Taps arī stacijas ēka.

Arvils smeļ, ka ieguvis jaunu draugu, jo izveidojuši meistara profilu "draugos". Pirmo sveiciena vēstuli Igurds saņēma jau pāris minūtes pēc reģistrēšanās portālā.

Tiešie kontakti ar bijušajiem mācekļiem laika gaitā pagaist, tagad ir iespēja sazināties virtuālā vidē. Arvils novērojis, ka Igurda mācekļi portālā patikami atšķiras no daudziem vienaudžiem – viņi patiesi lepojas ar savu veikumu, veidotajiem darbiem, nevis dižojas par apmeklētajām ballītēm vai ceļojumiem.

"Nevar būt, ka Jūs esat draugos!" tāda bijusi pirmā Igurda audzēkņu reakcija, bet nu jau audzēkņi to novērtē. Tuvākajā laikā amatnieku skolas darbnīcā tiks ierīkots interneta pieslēgums, lai tīmekļa lietošana kļūtu ērtāka. Igurds arī nolēmis, ka jāveido sava interneta mājaslapa. Brīnišķīgas lietas taps arī ārpus virtuālās vides – savā amatnieku sētā Igurds iecerējis veidot aizraujošu amatnieku pil-sētiņu bērniem, kur mazajiem radoši darboties ar koku.

PIEDALIES KONKURSĀ!

APGŪSTI

DATORPRASMES ARĪ TU!

Laikā no 1. jūlija līdz 30. septembrim sociālās kustības "Pieslēdzies, Latvijā!" ietvaros norisinās konkurss "Episka iespēja laimēt datoru", rosinot jauniešus dalīties datorprasmēs ar tuviniekiem – iemācīt savai mammai, tētim, omei vai opim strādāt ar datoru. Ja vēlaties apgūt datoru, uzrunājiet arī paši savus bērnus vai mazbērnus un informējiet viņus par šo konkursu! Balvu fondā: pieci portatīvie datori dāvanā no "Lattelecom". Vairāk informācijas: www.piesledzieslatvija.lv.

Entuziastu grupa cenšas saglabāt sen neesoša pagasta vārdu

Autors: Anita Zvingule

Šī raksta izlasīšana aizņems: 2 minūtes un 27 sekundes

Ārlavas paragoniņve komūnā Arslava.
Arslava komūnā, kas atrodas Ārlavas pagastā, ir senākā, Pirmās pasaules kara laikā
celta un 1986. gadā, tā tika atjaunota. Ārlavas, 1986. gada 5. augustā
tika iekļauta Ārlavas pagastā (arī arslava).
Ārlava, 1986. gada 5. augustā tika iekļauta Ārlavas pagastā.

Seši aktīvi ļaudis pērn jūnijā oficiāli nodibināja "Ārlavas fondu", kura nolūks ir saglabāt jau ilgus gadus neesošā Ārlavas pagasta vārdu un apzināt Ārlavas kultūrvēsturisko mantojumu. Pavisam nesen tika sakopta Ārlavas ozolu audze pie Sasmakas ezera, bet šajās dienās klajā nāks ceļvedis "Talsu apriņķa Ārlavas pagasts – kur un kāds tas bija?". Ceļvedis aicinās lasītājus iepazīt un apceļot vairs neesošā Ārlavas pagasta 60 ievērojamākās vietas.

Mūsdienās uz senās Ārlavas zemes ir Valdemārpils, Valdgale, Lube un Īve. Taču Ārlavas pirmsākumi meklējami tālajā 1231. gadā, kad tā pirmo reizi minēta dokumentos. Kādreiz Ārlavā dzīvojuši kurši un lībieši. Savulaik Ārlava bijusi gan Kurzemes bīskapijas iecirknis, gan viena no septiņām draudzēm Piltenes apgabalā. Tikai 1866. gadā Ārlava kļuva par pagastu. Latvijas pirmajā brīvvalstī Ārlavas pagasts bija lielākais Talsu apriņķī. Tā teritorija aizņēma 227 kvadrātkilometrus un tajā dzīvoja vairāk nekā četri tūkstoši iedzīvotāju. Savukārt pēc Otrā pasaules kara Ārlavas pagastu sadalīja piecos ciemos – Ārlavas, Īves, Lubes, Valdemāra un Ziedoņa ciemos. Valodnieki vārdu "ārlava" uzskata par lībisku vārdu, to tulkojot kā sausa pļava vai arī auglīga zeme.

Fonda dibinātājiem visiem ir kāda personīga saistība ar Ārlavu, pastāstīja tā priekšsēdētājs mācītājs Mārcis Zeiferts. Un visi kā viens nevēlas, lai Ārlavas vietvārds izzustu no cilvēku atmiņām. "Mēs tādi dulli cilvēki, veicot sabiedriska labuma pasākumu, izpaužam savu entuziasmu, gribam šajā pasaulē izdarīt kaut ko skaistu," saka M. Zeiferts. "Ārlavas fonda" dibinātāji ir galdniecības meistars Igurds Baņķis, vēstures skolotājs Imants Brusbārdis, kultūras cilvēks Andra Dzirvinska, Īves pagasta priekšsēdētājs Jānis Grīnbergs un fotogrāfs Dainis Kārkluvāls.

Ceļvedī būs norādītas 60 kultūrvēsturiskas vietas – Saslaukas kungu māja, Ārlavas ozolu audze, kurā ir vairāk nekā 150 ozolu, stērķeles fabrika, Ārlavas pils, kas savulaik tika celta Kurzemes bīskapijai, Ārlavas baznīca, Popervāles koncentrācijas nometnes piemiņas vieta, Kauliņu sēta, kas atrodas Valdemārpils lauku teritorijā, mūra tilts pār Mazrojas upi, Anuži, kur 1880. gada 5. augustā ir dzimis diriģents, mūzikas kritiķis Ernests Brusbārda, pieminēklis Krišjānim Valdemāram, Mušiņu velna laiva, kas ir bronzas laikmeta skandināvu senkapi, dižkoks Anužos, resnākā egle Latvijā Īves parkā un daudzi citi objekti.

Informatīvais izdevums būs bezmaksas materiāls, un to izdos vairākos tūkstošos eksemplāru. To paredzēts izplatīt senās Ārlavas teritorijā – skolās un pašvaldībās, tas būs pieejams arī Talsu rajona tūrisma informācijas centrā. Ceļveža "Talsu apriņķa Ārlavas pagasts – kur un kāds tas bija?" izdošana iespējama ar Talsu novada fonda finansiālu atbalstu šim projektam.

Ja vēlaties vairāk uzzināt par šo vietu – ārkārtīgi tēlainus atmiņu stāstus par Ārlavas pagastu savā grāmatā "Toreiz Lubes dzirnavās" atainojusi rakstniece Aina Zemdega.

«Sveiks lai dzīvo!» labākajiem skolēniem un pedagogiem

Valsts mājsaimniecības olimpiādes zelta medaļas īpašnieks, Valdemārpils vidusskolas skolēns Silvestrs Ozoliņš bija viens no tiem deviņiem jauniešiem, kuri saņēma «Parex» bankas balvu. No kreisās: «Parex» bankas Talsu filiāles pārvaldnieks Gundars Sebris, no labās ar Atzinības rakstu — Silvestra skolotājs Igurds Baņķis.

Mairita Balode

Trešdien, 11. maijā, Talsu tautas namā godināja 162 rajona skolēnus — novada un valsts mācību priekšmetu olimpiāžu, sporta sacensību, interešu izglītības konkursu laureātus, valsts olimpiāžu dalībniekus un 86 pedagogus.

«Es negribu salīdzināt, kā ir ar zāles zaļumu šogad un citugad, bet man šķiet, ka pavasaris ir klāt,

tāpēc ka mēs atkal sakām paldies visiem tiem, kuri šajā mācību gadā tik daudz laba kopā un katrs atsevišķi padarījuši,» sacīja rajona

padomes izglītības pārvaldes vadītāja Ināra Veismane. «Talsu rajons lepojas ar jums, jo jūs esat tie, kas dara to stipru un pazīstamu visā Latvijā un varbūt arī tālāk. Jūs esat tie, kas paveikuši to lielāko darbu mūsu izglītības prestiža celšanā,» paldies skolēniem un viņu skolotājiem teica rajona padomes priekšsēdētājs Ģirts Kalnbirze.

Īpašu «Parex» bankas balvu —

Ģ. Udolfa Liepiņa foto

Balvu no rajona padomes priekšsēdētāja Ģirta Kalnbirzes rokām saņem Talsu 2. vidusskolas audzēknis Edgars Cielēns — 1. vietas ieguvējs valsts meistarsacīkstēs raķešu un pūķu modelēšanas sacensībās.

kopā 500 latu — saņēma deviņi jaunieši, mācību priekšmetu valsts olimpiāžu laureāti: Vandzenes vidusskolas skolniece Krista Kānberga, Silvestrs Ozoliņš no Valdemārpils vidusskolas, Talsu kristīgās vidusskolas audzēkņi Ance Gricmane un Kristaps Rāvičs, Dundagas vidusskolas skolēns Armīns Feldentāls, Diāna Legzdiņa, Edgars Strods un Gints Spade no Talsu Valsts ģimnāzijas un Talsu 2. vidusskolas audzēkne Dace Blumbaha. Kā pierādījums nopelnītajai atzinībai rajonā, novadā un valstī cauri sveikšanas procedūrai vijās muzikālo, lietišķās mākslas konkursu un teātra sporta laureātu priekšnesumi, bet svinīgās daļas noslēgumā katru gaidīja svētku mielasts.

«Samba, jo tā ir iepazīšanās dejas,» atbildot uz Ināras Veismanes jautājumu, kādu dejas nosau-

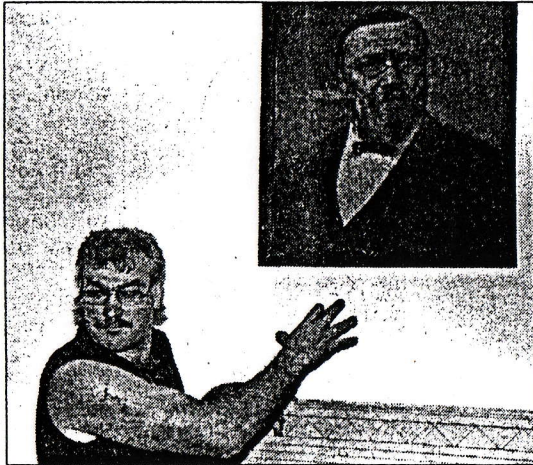
kumu aizvadītajam mācību gadam dotu runas konkursa «Zvirbulis 2005» un zinātniski pētnieciskā darba 2. pakāpes laureāts valstī, Latvijas meistarsacīkšu 2. vietas ieguvējs sporta dejās Talsu 2. vidusskolas audzēknis Inguss Staugis un paskaidroja, ka viņš uzzinājis daudz jauna — arī to, ka nav viegli runāt dzejoļus un prozu. Savukārt Talsu Valsts ģimnāzijas jautā kora diriģente un mazo mūzikas kolektīvu konkursa «Do-re-mi» laureātu meiteņu ansambļa vadītāja Baiba Veismane, mudināta iesaistīt kopkorī visus pasākuma dalībniekus, izvēlējās isti piemērotu reperuāru — «Sveiks, lai dzīvo!» un tā izskaņā apmierināta aicināja visus ierasties uz kopmēģinājumu pirms Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkiem.■

IZGLĪTĪBA

Atkal jauni Igurda Baņķa mācekļi sāk zeļļu skolu

Nedēļu vēlāk nekā citās skolās, 9. septembrī, sākās jaunais mācību gads Igurda Baņķa meistardarbnīcā «Zeļļi», kas piedzīvojusi jau četrus mēbeļu galdnieku un kokgriezēju izlaidumus.

Šogad pie meistara amatā mācīsies 42 puiši, 26 no viņiem ir pirmgadnieki no mūsu rajona un pat no Tukuma un Rīgas. Šai skolai labākā reklāma ir slava, kas par absolventu darbiem iet no mutes mutē. Un, ja vēl ir laimējies redzēt kādu diplomdarbu izstādī, tad jau droši var teikt, ka Igurdam mazais pirktiņš ir atdots. Bet mēbeļu galdnieka un kokgriezēja amats dodas rokā tikai trijos grūtos gados, kad daudz un pamatīgi jāmacās un jāstrādā.

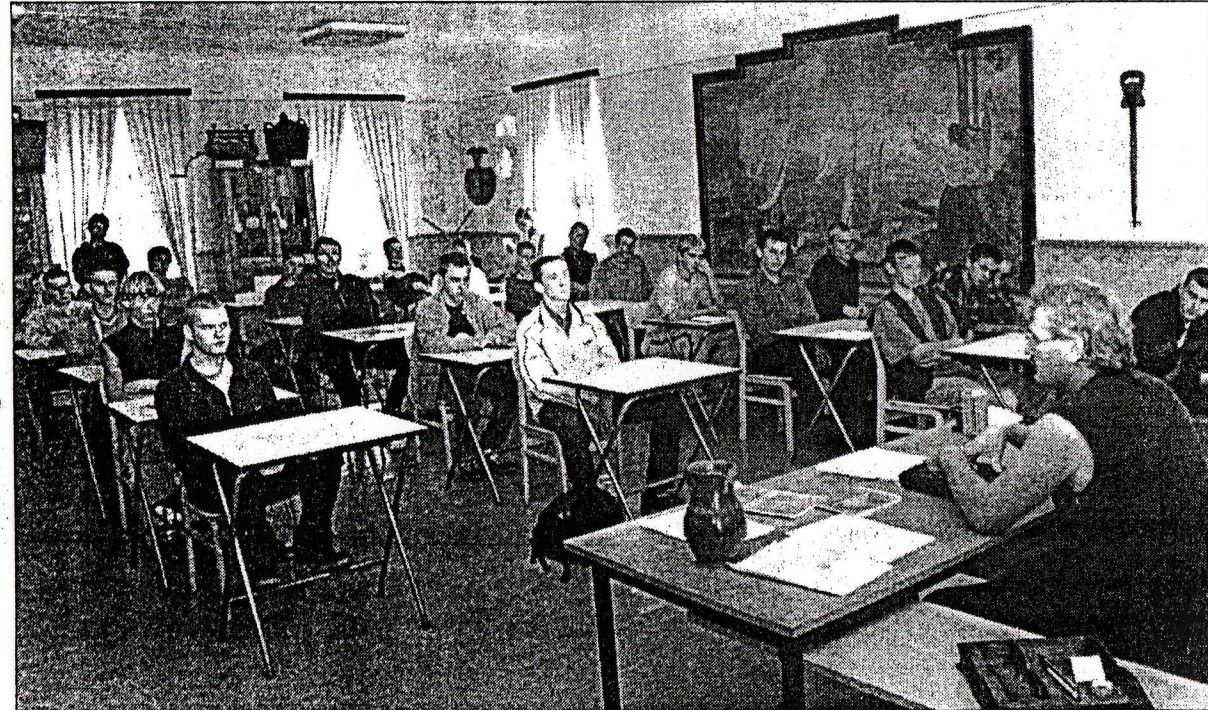

IGURDS BAŅĶIS un Krišjānis Valdemārs, amatniecība un jūrniecība, divas latviešiem tik nozīmīgas lietas.

Liels un labs jaunums ir tas, ka skolai ir jaunas telpas. Igurds Baņķis ar bankas kredīta palīdzību ir nopircis namu Valdemārpilī, Lielajā ielā 27, un tur nu beidzot pietiks vieta visam, un nevajadzēs vairs mētāties pa pasauli, kā līdz šim, kad mācībām, praksei un dzīvošanai telpas bija dažādās vietās. Ieceres ir lielas. Augšas zālē notiks zīmēšanas, rasēšanas, materiālu

mācības un citas stundas teorijā. Lejā jau ir daļēji iekārtota galdniecība, būs mašīntelpa, duša un gērbtuves. Vēl ir doma par diskokafejnīcas iekārtošanu, un, kad atbrīvosies pašreiz vēl aizņemtās telpas, tepat būs arī kopmītņu istabiņas.

Bet vislielākais sapnis ir balts burinieks pagalmā. Citādi nemaz nevar — tam tur ir jābūt, jo šī ēka taču ir

IR PIRMĀ STUNDA SĀKUSIES. Tā ir par kārtības noteikumiem, ko noteikusi Valdemārpils dome, varētu teikt — uzvedības ābece.

Ulmaņlaikos būvētā Lauksaimniecības biedrības ēka, kuru atklājis pats Gustavs Zemgals un kurā jau toreiz, trīsdesmito gadu vidū, iekārtota Krišjāņa Valdemāra piemiņas istaba. Kārļa Freimaņa monumentālās gleznas par tēmu «Latvji, brauciet jūrīnā...» pie sienām stāvējušas lai-

kiem cauri. Bet Valdemārpils azartiskais novadpētnieks Ēriks Prokopovičs par godu skolas jūrīgiem šajās telpās Igurdam iedāvinājis arī reiz Valdemārpils kultūras nama pažobelē atrasto Bērtuļa Kundziņa gleznoto mūsu jūrniecības pamatlicēja portretu. Vēl panelī jānotīra aizkrā-

sotie auseklīši, kas pavisam nesenā pagātnē bija liela ķecerības zīme. Bet kādreiz te būšot arī amatniecības muzejs. Nu, ko, lai visi sapņi īstenojas! Bet pats galvenais — lai puikām amats iet no rokas un lai viņi visi kļūst par kārtīgiem zeļļiem!

RŪDOLFA LIEPIŅA foto

MALĶA BRŪVERE

Kurzemes meistara eklektika

KASPARS EGLĪTIS

Talsu rajona Valdemārpils pagasta privātmāja "Kauliņi" ir kā pierādījums Latvijas Amatniecības kameras mēbeļu galdniekmeistara IGURDA BAŅĶA izdaudzinātajām zelta rokām.

Igurds un Guna Baņķi.

Baņķu ģimene – Igurds, sieva Guna, dēls Kristaps un meita Krista, uz nopirkto privātmāju pārcēlās 1989. gadā.

1936. gadā celto koka stāvbūves ēku darinājis saimnieks – galdnieks. Tolaik domāts, lai tā izskatītos kā turīga jaunsaimnieka celts. Pēckara gados mājas plašais bēniņstāvs tā arī nav izbūvēts. Igurds jaunajās mājās ienācis ar savām domām un darbiem, daudz pūļu veltot apkārtnes izdaļošanai. Tā kā saimniecība saņēmusi vairākas atzinības kā sakoptākā lauku sēta, 2001. gadā arī konkursa "Gudrības centrs lauku sētā" Lielo tencinā-

jumu un iekļauta Talsu tūrisma ceļvedī, iestājoties saulainam laikam, ekskursantu autobusi brauc ciemos viens pēc otra.

Igurda radītās mēbeles kā pasūtījuma darbi izkaisīti pa visu Latviju. Daudzi ir īpaši pieskaņoti deputātu, ministru, vēstnieku, baņķieru vēlmēm. Laika gaitā meistars vienu otru mēbeli "pasūtījis" saviem mācekļiem: – *Mīlas ir visas mēbeles, daudzas no tām ir taisījuši mani mācekļi kā zeļļa diplomdarbus. Tā mazpamazām māja "apauga" ar mēbelēm.*

Izbūvētas un ar mansardu paplašinātas otrā stāva telpas, izveidojot viesistabu, guļamistabu ar sienas skapiem un plašu vannas

VALDA ILZENA FOTO

Koks – ozola, oša un goba materiāli pirkti Talsu rajona uzņēmumā "Stills"

Lakas – "Sadoline"

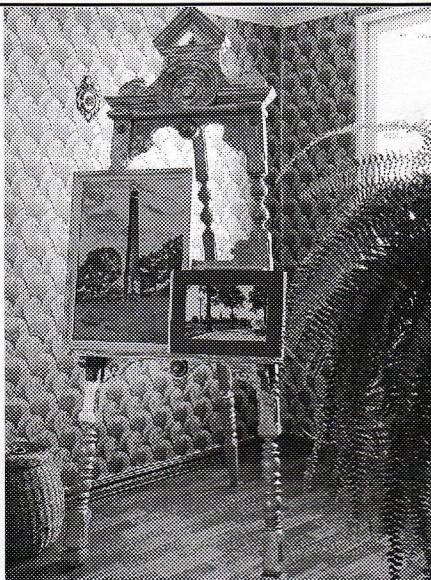
Furnitūra – "Kimi", "Daiļrade-Koks"

istabu. Mājas kopējā platība pieaugusi līdz 140 kvadrātmetriem.

Pirmajā stāvā tā arī palikušas četras istabas – ēdamistaba, viesistaba un divas guļamistabas, kā arī tualete, virtuve un neliels pieliekamais skapis. Saimnieks saglabājis mājas būvniecībā ielikto domu: visas istabas ir pa apli caurstaigājamas.

Turpinājums 26. lpp. >

No kreisās. ♦ Kad greznais un masīvais molberts nepilda savs tiešās funkcijas, tam atrod citu pielietojumu – pārmaiņus uz tā novieto kādu no daudzajām gleznām, kas vēl tikai meklē savu vietu mājā. ♦ No ēdamistabas uz viesistabu paplašinātā durvju aila apšūta ar ozolkoka kokgriezumiem. No ziemas aukstuma ienākušiem patīk apsēties uz krēsla un piespiest muguru pie siltā mūrīša. ♦ Svētku reizēs un ikdienā ēdamistabā ulmaņlaika krēslos pie galda sasēžas visi ģimenes locekļi. Saimniekam, kurš sēž galda galā, skats pa logu paveras līdz pat mežmalai.

< Turpinājums no 25. lpp.

Dienā visām durvīm jābūt plaši atvērtām, radot mājā gaišu, saules pielietu gaisotni. Vakaros dēla un meitas istabās durvis iespējams aizdarīt, lai katrs var atrast savu vietu. Šādai kārtībai ziemā ir arī praktisks labums, jo mājas centrā iekārtota krāsns, kas no vienas mutes apsilda visas telpas un labāk ļauj plūst siltumam pa visu māju. Lai arī istabu skaits palicis nemainīgs, izmaiņas interjerā pakāpeniski skārušas visas telpas. Ēdamistabā saglabāti restaurētie ulmaņlaika krēsli. Tiem pieskaņots galds un

pārējās mēbeles. Turpat pie sienas ik pusstundu nosit simtgadīgs "Gustava Benera" sienas pulkstenis ar pendeli. Daudz senāks sienas laikrādis novietots otrajā stāvā. Pulksteņmeistars, to labojot, nebeidzis slavēt: – *Šis arī nakamos simts gadus nokalpos.*

– *Man tuvākas ir gaišas mēbeles, pārklātas ar vieglu lakas kārtu. Tam lieti noder "Sadoline" ūdens lakas, kas nepadara šķiedru tumšāku un izceļ koka rakstu, piešķirot arī vieglu spīdumu. Un šādām mēbelēm pietāv tikai parkets, –* pārliecināts meistars, tāpēc visās pirmā stāva istabās kā

mozaika ieklāts atšķirīga izmēra oša, ozola un dažādādu parkets.

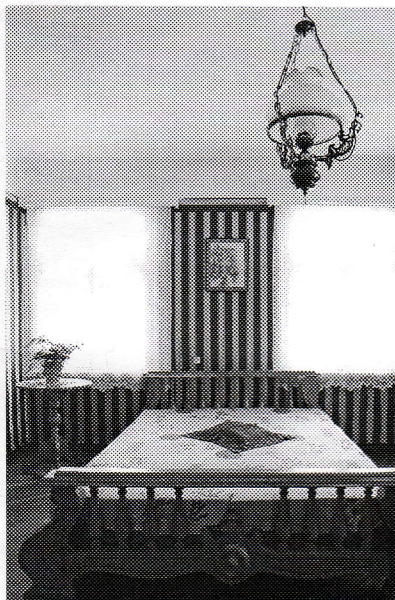
Ideja par kamīnu kā mājas dvēseli bijusi saimnieka sena vēlme. Interesants notikums pielicis punktu krāsns dizaina radošajiem meklējumiem. Mācekļi meistaram 50 gadu jubilejā uzdāvinājuši Talsu mākslinieka Stopnieka eļļa gleznotu Igurda portretu. Gleznai kā krāšņs "rāmis" tapis baroka Čipendeila stila kamīns. Šajā istabā rodami arī citi baroka stila elementi. Baroka laika kamīnpulksteņa un svečturu kopijas iegādātas Holandes mēbeļu tirgotavā Rīgā, bet lustra – antikvariātā.

Dažādi notikumi, mājas vēsturiskā elpa un saimnieka paša rocība radījusi māju ar dažādu stilu sajaukumu. Meistars to nosauc par savu "eklektiku", vairākus stilus dozējot dažādās kombinācijās un pielāgojot mūsdienu vajadzībām, radies acij tīkams iznākums.

Igurds atklāj vēl kādu tīkamu nodarbi: – *Sēžot gana ērtos krēslos mājas vidū pie kamīna, var skatīties kaut uz visām debess pusēm. Pa labi pārraugāms kādi ciemiņi pietāj sētā, taisni uz priekšu paveras skats uz Ārlavas baznīcu, bet pa kreisi redzama mežmala, kas vasarā kļūst par nelielu pļavu golfa laukumu, bet ziemā redzamas stirnas un lapsas nākam barību meklējumos. Svarīgi, ka neesmu nošķirts no dabas, organiski saplūstu ar to.*

Ne velti šo vietu mājā iemīļojušas arī "Kauliņu" abas kaķenes un rudais runcis.

Saimnieces Gunas klātbūtni var just puķēs, mājas solī un mazāko, bet pamanāmo "niecīņu" kārtībā. Guna pēc iespējas centusies apzaļumot istabu. Katrai koka mēbelei pieskaņots savs mājas augs. Tā savas vietas radušas pappardes, mirtes, Ziemassvētku un Lieldienu kaktusi, kallas, vaska puķes. Viņa arī nopinusi malkas grozus un meitas Kristas pekinietim Bonim guļamvietu. Vietumis pie stenderēm redzamas sīpolu virtenes, uz grīdas gozējas dzeltenīgi zaļi ķirbji, bet šiberis apkariņnāts ar pašu lasītu tēju šķirnēm auduma maisiņos. ■

♦ Dēla Kristapa guļamistaba ir gana plaša un saulaina. Nekā lieka – glezna, naktsgaldiņš un oša koka gulta ar virpojumiem. ♦ Atpūtas stūrītis.

lenākšana no sētas pa ķēka durvīm diktējusi nepieciešamību virtuves grīdu izklāt ar flīzēm. No virtuves kāpnes ved uz otro stāvu. Virtuves iekārtā iebūvēta gan elektriskā plīts, gan ar malku kurināma krāsniņa. No ceļmalas kārkliem grozus pinusi Guna. Naža turētājs, miklas rullis, koka karotes un gaļas dēliši ir mācekļu roku darbs.

Sadarbība ar pašvaldībām: biedrību pieredze

Igurds Baņķis, Talsu amatnieku biedrība

Talsos pašvaldība neņem vērā amatnieku intereses, šobrīd pašvaldībā ir tādi cilvēki ar kuriem nav iespējams veidot sadarbību. Visas cerības Talsu biedrības vadītājs liek uz jauno

paudzi, kas aug un skolojas Igurda meistardarbnīcā *Zelli*, viņi, domājams, strādās un domās savādāk.

Par pašvaldības neatsaucību liecina vairāki piemēri. Kad tika lūgti pabalsti topošajiem galdniekiem, kuri apmācās meistardarbnīcā *Zelli*, pašvaldība tos atteica pat tām ģimenēm, kurām ir spiedīgi materiālie apstākļi. Pamatojums – pašvaldībai nav jāapmaksā mācības privātajā mācību iestādē. Tāpat nekonsekventa pašvaldības nostāja ir jautājumā par amatnieka kartēm. Iespēju strādāt saņem gan kartes īpašnieki, gan arī citi.

Kāpēc jāstājas Amatniecības kamerā un amatnieku biedrībā, ja to neviens neatbalsta, šāds jautājums pamatoti rodas daudziem amatniekiem. Lai kaut ko darītu lietas labā, šis jautājums ir jāceļ gaismā LAK prezidijā un citās tikšanās reizēs, jāaprunā jautājums par biedrību iespējamo sadarbību ar pašvaldībām. Patlaban Talsos ir tā, ka nav pietiekami daudz cilvēku, kas vēlētos iestāties par amatniecības ideju, un viens nav cīnītājs. Tāpēc I. Baņķis domā, ka tad, kad patlabanējie zelli būs lēmēji, pašvaldības un biznesa lietās, Talsos gan biedrībai, gan amatniekiem būs labāki laiki.

PIEDĀVĀ CD PAR GUĻBŪVĒM

LAK var iegādāties E. Bērziņas sagatavoto apskatu

Guļbūve www (CD Microsoft PoverPoint) ar vairāk nekā 600 attēliem, kas ilustrē raksturīgākās tendences koka māju

un to interjeru projektos Ziemeļamerikā, Eiropā, Azijā.

Dotas interneta adreses uzņēmumiem un organizācijām. Diska cena Ls 5.

Vēlas dibināt vienu organizāciju, kas pārstāvētu MVU Latvijā

Augusta beigās notika pirmais nacionālais *MVU forums 2002*, tajā piedalījās arī pārstāvji no LAK Forumā dzirdēja daudz kritikas, mazāk reālus priekšlikumus.

Piedāvājam MVU raksturojumu, kādu prezentēja socioloģisko pētījumu firma *SKDS dati*. Apskats sagatavots, veicot uzņēmumu aptauju.

Statistika, MVU uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem

Latvijā 17

Lietuvā 15

Igaunijā 27

Polijā 35

ES 40-60

MVU vides problēmas

Skaits ir nepietiekošs.

Vairums ir sīkuzņēmumi

Vide ir sadrumstalota, neorganizēta, nestrukturizēta, maz kooperatīvu

Vāja konkurētspēja - ekonomikā dominē zemas vai vidējas tehnoloģijas nozares, zema produktivitāte.

Visbiežāk sastopamā forma ir SIA (59 %), nākamais ir individuālais uzņēmums (29,7%), cita statusa uzņēmumu formas (5,3 %). Lielāks dibināto uzņēmumu īpatsvars ir neatkarības gadu sākumā, īpaši Rīgā. Interesanti, ka lielāks uzņēmumu dibināšanas bums kopš 1996. gada vērojams Latgalē.

Uzņēmumu pamatdarbības jomā visizplatītākā, kā to jau varēja paredzēt, ir tirdzniecība, sociālie un individuālie pakalpojumi, tam seko darbības ar nekustamajiem īpašumiem un būvniecība. Šīs ir četras vadošās jomas. Lielāko mazo uzņēmumu finansējumu daļu veido vietējais kapitāls, tikai 6,7 % uzņēmumu ir gan vietējais, gan ārvalstu kapitāls.

Uzņēmuma uzsākšanas un attīstības galvenās problēmas pēc aptaujāto uzņēmumu dalībnieku viedokļiem ir:

- augstie nodokļi,
- apgrozāmo līdzekļu trūkums,
- nestabila un nedroša likumdošana mazās uzņēmējdarbības jomā,

Jauns galdnieks prasa mazāk

JĀNIS ZIRNĪTIS

Dažus kilometrus no Valdemārpils asfaltētās šosejas malā atrodas lauku mājās "Kauliņi". Saimniecības pagalmā starp ābelēm stāv gaišs, metrus trīs garš, stiklots skapis. Nedaudz tālāk ar segu pārklāta masīva gulta, pa labi – griezumiem rotāta kumode un lakots šūpulis. Šeit mēbeļu galdnieka zeļļa diplomdarbus izrāda desmit meistara Igurda Baņķa privātās mācību iestādes audzēkņi, vienlaikus reklamējot lētu un pievilcīgu produkciju.

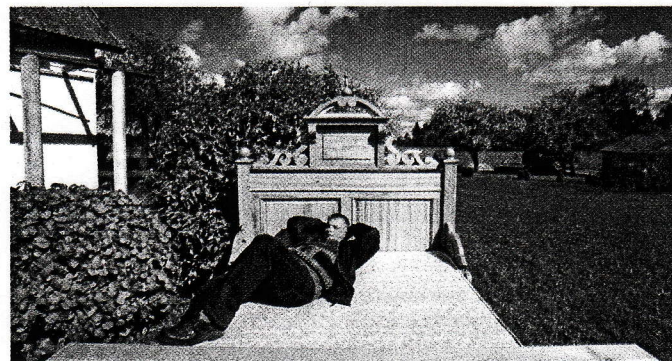
Viņu taisītās mēbeles nav domātas parastiem cilvēkiem. Izstādīto darbu izmaksu aprēķini rāda, ka stiklotais skapis maksā 900 latu, kumode – 800 latu un šūpulis – nepilnus 400 latus. Tomēr I. Baņķis apgalvo, ka cena nav liela, jo tās ir gandrīz tikai izejmateriāla izmaksas. Zellis par stundas darbu saņem 75 santimus jeb aptuveni 6 latus dienā. Visas izstādītās mēbeles veidotas no oša koka – salīdzinoši lēta un praktiska materiāla.

Gaiši lakoti un ar zīda spilveniem polsterēti atpūtas krēsli komplektā ar galdiņu uz grifa

formas kājas maksā 312 latus, liela divguļamā gulta – 520, bet 45 dienās tapušais stiklotais skapis, pēc autora domām, maksā nepilnus 800 latus.

Ir dažas kļūdas

Jauniešu mēbeles ir vizuāli un tehniski sarežģīti darbi. Tās ir skaistas, aristokrātiskas. Ērgļa galvām rotāts krēsls vai galds ar grifam līdzīgām kājām, šķiet, izvilkti no kāda muzeja. Tomēr meistari neslēpj, ka darbos ir pieļautas kļūmes, kas profesionālim va-

Egils Urķis atļaidies gultā, kuru taisīja 40 dienas. Mēbele izmaksājusi 520 latu.

rētu kļūt liktenīgas. Piemēram, gandrīz visiem klibo mēbeļu pēdējā apdare jeb slīpēšana, aso maliņu nolīdzināšana. – *Tas tāpēc, ka jaunaļiem trūkst darba pieredzes, tomēr darbi ir labi,* – saka Amatniecības kameras pārstāvis un meistars Aldis Zālītis. Viņš pārstāv meistarū komisiju, kas vērtēja mēbeļu atbilstību diplomdarba prasībām.

Visaugstāk novērtētā darba autors Nauris Pipars apgalvo, ka viņa kumode ar spoguļi izmaksāja vairāk par tāmē norādītajiem 385 latiem. Atšķirībā no citiem audzēkņiem Naurim ir vienošanās ar meistaru, ka darbu varēs pārdot. Baroka griezumiem rotātā mēbele tapusi deviņu mēnešu laikā. Kumodi var izjaukt pa plāksnītēm un salikt bagāzniekā.

Izmaksas nav nosakāmas

– *Es nekad nesaku, cik varētu izmaksāt, piemēram, virtuvītes iekārtojuma uztaisīšana, jo nezinu, kādi ir telpas izmēri un citi parametri. Es saku, ka aizbraukšu, izprojek-*

tēšu, izdomāsim, no kāda koka. Tad es varu sniegt novērtējumu, cik naudas aizies materiālā, cik darba algās, cik amortizācijā, – saka I. Baņķis.

Citādāk nevarot. Protams, bijuši gadījumi, kad draugs lūdz uztaisīt virtuves iekārtu par kādiem četrsimt latiem. Tad meistars padomā, parēķina un uztaisa. – *Bet, ja kāds cits man prasa uztaisīt spoguļim plauktiņu, bet dikti lēti, atbildu: piedod, bet lēti uztaisīt var karupeļu kastes. Nevar uztaisīt forši un lēti. Vai tad likāku tai-*

sis? Ir lietas, kur var lētāk, bet ne šajā nozarē. Arī tas pušiem ir jā māca, – saka I. Baņķis un pastāsta par vienu no saviem audzēkņiem. Jaunietis strādā par 100 latiem mēnesī, šādu algu viņš pats sev noteicis. – *Kas tā par naudu! Tā taču ir niekošanās, strādāšana par velti,* – stāsta meistars.

Par meistarū zellis var kļūt, ja ir piecu – astoņu gadu darba stāžs. Tas nozīmē, ka trīs gadi pušiem jau ir, un jau pēc diviem gadiem nule kā zeļļa papirus ieguvušie jaunieši varbūt kļūs par meistariem. Pavisam valstī katru gadu tiek sagatavoti aptuveni 300 mēbeļu galdnieki. Turgus ir piesātināts, labu galdnieku maz, tomēr atsaucies par I. Baņķa audzēkņiem ir labas. Viņi visi jau strādā. – *Firmas gaida pēc viņiem rindā,* – teic meistars, norādot, ka jaunaļiem galdniekiem pieder nākotne.

Darbi kā reklāma

Pirmos darbus mēbeļu galdnieki vienmēr dāvina. Viņi prasa tikai daļiņu no darba vērtības. Bet ar katru jaunu

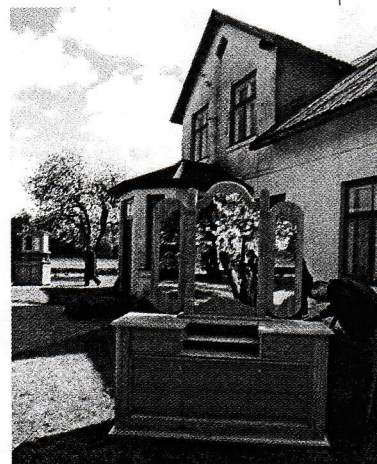

Līgas Vasiliņas foto

Nauris Pipars apgalvo, ka viņa kumode ar spoguļi izmaksāja vairāk par tāmē norādītajiem 385 latiem. Šo visaugstāk novērtēto diplomdarbu var izjaukt pa plāksnītēm un salikt bagāzniekā.

pasūtījumu izmaksas palielinās. Tāpēc topošie meistari ir izdevīgi – viņu darbi nav slikti, un daudzi pasūtītāji izvēlas tieši jaunus galdniekus.

– *Kāpēc es rīkoju šādas izstādes? Visi šie darbi būs manā mājā. Tā ir reklāma. Par reklāmu ir jāmaksā. Es netaisīju bukletus, bet visu savu naudu esmu ielicis šajos jauniešu darbos. Ar dažām mēbeļēm vēlāk varēšu doties uz izstādēm, rādīt cilvēkiem. Un gan man, gan maniem zeļļiem būs pasūtījumi,* – par nākotnes plāniem stāsta I. Baņķis. Pats viņš šobrīd taisa 5000 latu vērtas kāpnes, pēc kuru pabeigšanas ķersies pie nākamā pasūtījuma – 20 m gara un savus 6000 latu vērtā skapja. □

Pie dzīvojamās ēkas novietotais skapis ar spoguļiem ir tapis 45 dienās un maksā nepilnus 600 latu. Mēbeļi pēta kāds ieinteresēts viesis.

Oļegs Ruļovs rakstāmgaldū ar stikloto skapīti kopā ar pārinieku izveidoja pāris mēnešos. Izmaksas – 429 lati.

Privātais bizness

Uzņēmējdarbība nākotnei

Galdnieku meistardarbnīcās Zelli un privātfirmas Igurds vadītājs Igurds Baņķis dzīvo un strādā savā saimniecībā Kauliņi Talsu rajonā, netālu no Valdemārpils. Tepat atrodas arī viņa galdnieka darbnīca. Savukārt uz privātfirmas Igurds bāzes darbojas Latvijā vienīgā galdnieku un koktēlniecības privātskola – tā apgalvo tās vadītājs I. Baņķis. Viņš ir arī Latvijas Amatniecības kameras biedrs: mēbeļu galdnieks un kokgriezējs. Igurda māku gatavot liepas, oša vai ozolkoka grieztās mēbeles augstu novērtējuši arī rajonā iebraukušie ārzemnieki, kuri, apzinādamies šo darījumu paliekošo vērtību, pasūtījuši sev vēlamus izstrādājumus.

Amatmeistara veidotā mācību bāze atrodas nedaudz tālāk – Lubes pagasta Sniedzēs, kādreizējās kolhoza ēdnīcas un kultūras nama telpās. Igurds Baņķis ieguldījis daudz enerģijas un naudas, privatizējot un iekārtojot šīs telpas. Šis uzņēmējdarbības mērķis vairāk orientēts nākotnei – lai Latvijā saglabātu un turētu godā augstu

amatnieka prasmi un tikumu. Pirmais solis ir veikts – mācību bāzē jau darbojas galdniecības un koktēlniecības mācību telpas, darbnīcas un klases. Šeit būs arī mūsdienīga kopmitne. Meistara centienus atbalsta un atzīnīgi vērtē Lubes pagasta pašvaldība. Jāpiebilst, ka amatniecības prasmes mācīšana I. Baņķim nav sveša. Līdz šīs skolas izveidei viņš zēniem ierādīja galdnieka iemaņas Valdemārpils vidusskolā.

Pirms trim gadiem Zeļļos mācības uzsāka 14 puīši, bet pašlaik jau mācās 44. Privātskolu beidzot, mācekļiem jāizstrādā diplomdarbs, kurā jāradā prasme izgatavot krēslu ar kokgriezumiem un arī citi zeļļa cienīgi meistarstiķi. Liela daļa zēnu te atnāk pēc 9. klases beigšanas ar nodomu mācīties par profesionālu galdnieku un vidējo izglītību turpina apgūt vakarskolā. Ar vakarskolu I. Baņķis izveidojis ciešu sadarbību, jo šeit audzēkņi tiek nodrošināti arī ar teorētiskām un praktiskām zināšanām rasēšanā, zīmēšanā, mākslas vēsturē un citos priekšmetos. Kā jau

Meistardarbnīcā Zeļļi.

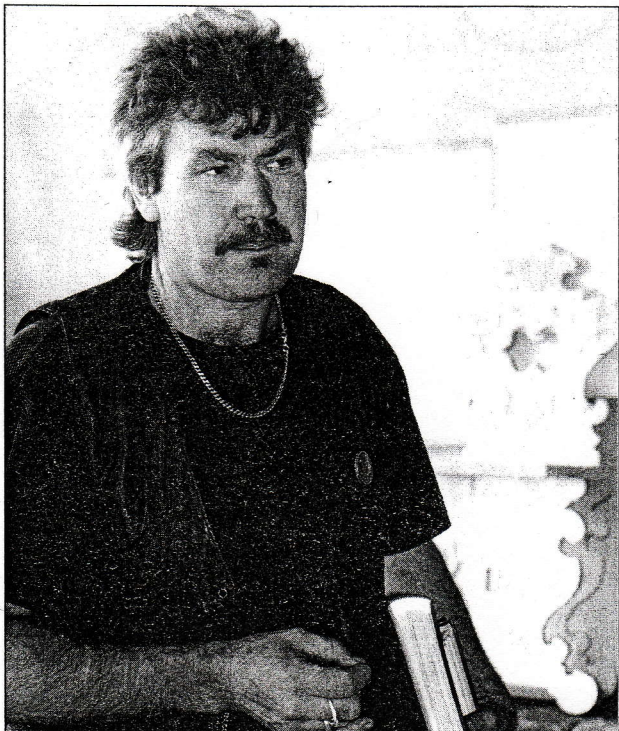
privātskolā, par mācībām ir jāmaksā. I. Baņķis šo samaksu pagaidām noteicis simbolisku – 48 lati pusgadā. Jārēķinās, ka mācību procesā tiek patērēta elektroenerģija, jāiegādājas profesionāli instrumenti, darbgaldi utt. Taču Igurds labi zina, ka audzēkņu vecāki visbiežāk nav turīgi ļaudis, lai savus bērnus varētu skolot par augstu samaksu. Nereti zēni atvedot no mājām tēvu ēvelsolus, ja nepieciešams, pielabojot tos un ar tiem arī sāk praktisko darbu. Situāciju glābjot arī tas, ka Igurdam pagaidām vēl esot augstvērtīgu lietas-koku rezerves.

Puīši atzīst, ka viņiem patīk mācīties pie meistara, un skolas labā slava jau izplatījusies tuvākā un tālākā apkārtnē. Šogad jau pieteikušies 15 jauni audzēkņi, kuri mācības uzsāka pagājšmēnes. Ne Igurdam Baņķim, ne puīšiem īsta vasaras brīvlaika nebūs – skolā vēl jāiegulda milzum daudz darba, lai mācības kļūtu vēl kvalitatīvākas.

dzekļus tikai ieguldu, citādāk apgūt vairāk ne. 300 kvadrātmetru plašā mācību bāzē nav iespējams. Vajadzētu vairāk nekā 50 audzēkņus, lai pānāktu iecerēto.

Amatzeļļu skolā ir senlaicīgas mēbeles, kurai uzticējuši un lūguši jaunot iedzīvotāji. Igurds restaurē mēbeles arī Talsu muzejam, atjauno baznīcas senlaiku inventāru un veic citus darbus, kam nepieciešama pedantiska attieksme. Puīši te iemācās rūpēties par lauku sētiskaitumu, pilsētnieki, starp arī rīdzinieki, redz, pareizi veidot apstādījumus, skaistu parku, di kurā ziedēs dažādu krāsu ūdensrozes. Nākamgad puīšvātfirma rīkos izstādi, kur ikviens varēs pārliecināties par puīšu apgūto prasmi uzņēmēja visai filantropiski izveidotajā skolā. Puīšvātfirma Baņķis ļoti cer, ka pašiem labākajiem zeļļiem pēc skolas beigšanas būs darbs viņa firmā.

B. Dri
V. Iļzēna foto

Meistara darbnīcā «Zelļi» nav brīvlaika

Darbnīcas «Zelļi» un privātfirmas «Igurds» vadītājs, Latvijas Amatniecības kameras mēbeļu galdnieks un kokgriezējs IGURDS BAŅĶIS mācekļu apmācībā izmanto ne tikai savu galdniecību Kauliņos, savā saimniecībā Valdemārpils pievārtē. Dažus kilometrus tālāk, Lubes pagasta Sniedzēs, kādreizējā kolhoza ēdnīcā, atrodas galdniecības un koktēlniecības mācību telpas, darbnīcas un klases, daļa to ir arī kultūras namā. Pagalmā ar laiku pabeigs kopmītnes ēku, pašlaik daļa zēnu nakšņo Ārlavā.

Igurds Baņķis ieguldījis gan lielu enerģiju, gan līdzekļus, privātzējot un iekārtojot mācību telpas. Viņa nodomus atzinīgi vērtē Lubes pagasta pašvaldībā. — Uz privātfirmas «Igurds» bāzes darbojas vienīgā tāda privātskola Latvijā, — saka tās vadītājs Igurds Baņķis. Līdz šīs skolas izveidei viņš mācīja zēniem galdnieka iemaņas Valdemārpils vidusskolā, bet dēls Kristaps, students, nereti publicējās «Lauku Avīzes» sestdienas pielikumā jauniešiem «Mēs» un arī «Talsu Vēstis».

«Zelļos» mācās 44 puīši, bet pirms trim gadiem sāka 14 zēnu. Privātskolu beidzot, mācekļiem jāizstrādā diplomdarbs, jārada prasme izgatavot kokā grieztu krēslu un arī ko citu.

Liela daļa zēnu te atnāk pēc 9. klases, mācās par profesionālu galdnieku un turpina mācības vakarskolā. Ar vakarskolu Igurds Baņķis sadarbojas cieši, tā algo otru skolotāju, jo sniedz teorētiskās zināšanas rasēšanā, zīmēšanā, mākslas vēsturē un citos priekšmetos.

Pusgadā audzēknis par mācībām maksā 48 latus. Tas ir maz, bet Igurds zina, ka vecāki ne vien-

mēr ir labi situēti. Tiek patērēta elektroenerģija, vajag instrumentu, darbgaldu. Zēni nereti atved no mājām tēva ēvelsolu — ar to sāk.

Labi, ka Igurdam vēl ir lietaskoku rezerves.

Zēni teic, ka patīk mācīties pie Igurda. Puišiem viņš ir arī kā

tēvs — daudzi taču mājās tiek nedēļas nogalēs. Igurda māku gatavot liepas, oša vai ozola kokā grieztās mēbeles atzinuši arī ra-

jonā iebraukušie zviedri, pasūtījuši sev vēlamo.

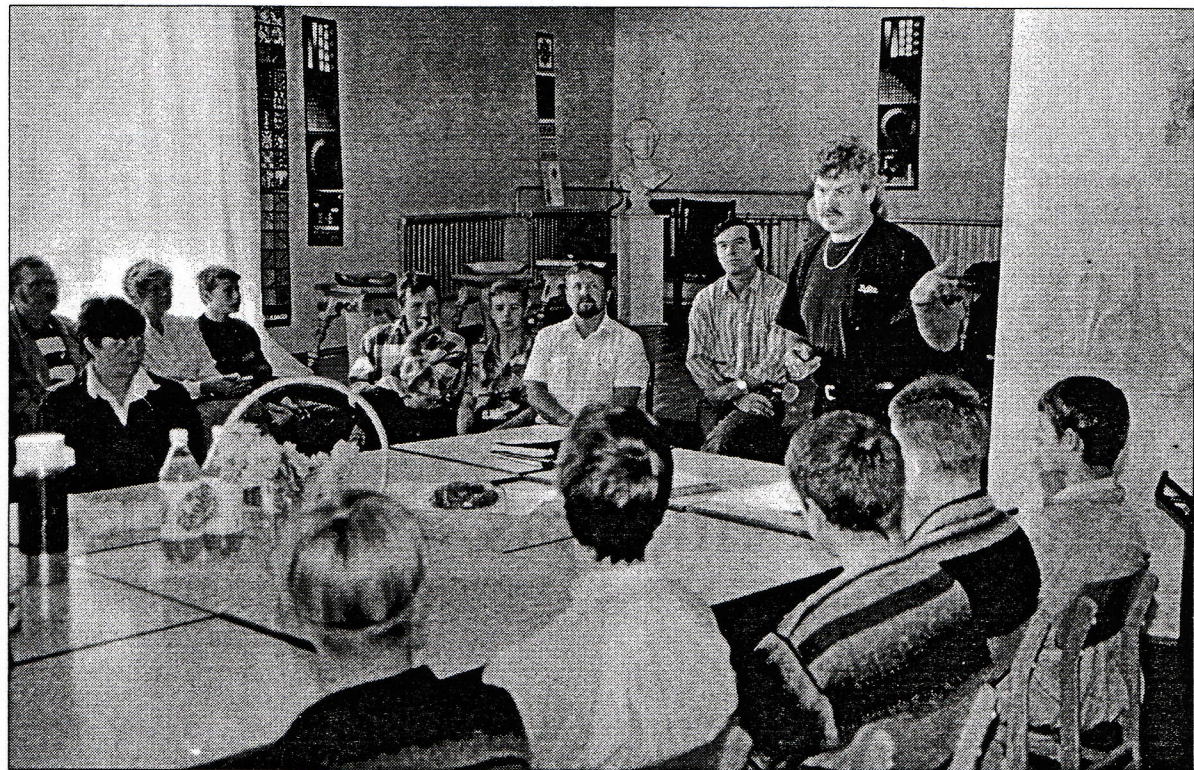
Jau pieteikušies 15 jauni audzēkņi, kas mācības «Zelļos» sāks tagad, pēc Jāņiem. Ne Igurdam, ne puišiem vasaras brīvlaika nebūs — tik noslogoti ir privātskolas vadītāja nodomi. Bet, lai skolu materiāli noturētu, vajag daudz darba, pāri par 50 audzēkņu, tad panāks iecerēto. Igurds Baņķis atzīst, ka pašlaik tikai iegulda līdzekļus — kā citādi apgūt vairāk nekā 300 kvadrātmetru mācību bāzes.

Pa senlaicīgai mēbelei lūguši atjaunot iedzīvotāji. «Igurds» tās restaurē arī Talsu novada muzejam, atjauno baznīcām. Puiši te iemācās rūpēties par lauku sētas skaistumu. Mācekļi ir tukumnieki, arī rīdzinieki, viņi redz, kā veidot apstādījumus, kopt zālienu, kā zaļo parks, ko palīdzējuši iekārtot Laumu dabas parka saimnieki.

Nākamgad pirmie zelļi beigs skolu, tad būs iekārtota izstāde un apmeklētāji pārliecināsies par puīšu māku. Igurds ļoti cer, ka pašiem labākajiem audzēkņiem varēs nodrošināt darbu savā firmā «Igurds». Bet, ja vēl šovasar kāds zēns ļoti vēlēties apgūt radošo mēbeļu galdnieka māku, gan jau viņu uzņems.

Mazajam prospektīnam par meistardarbnīcu «Zelļi» Igurds Baņķis izvēlējies moto «Mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu un darīt visiem cilvēkiem to, ko vēlamies, lai citi mums dara.»

BIRUTA DRIĶE
DAIŅA KĀRKLUVALKA foto

Igurds Baņķis pirms līgumu parakstīšanas izstāsta visu par savu amatniecības skolu, kurai tagad mājvieta ir Lubes pagasta padomes ēkā.

DAIŅA KĀRKLUVALKA foto

Puikas grib kļūt par zeļļiem

12. augustā galdniekmeistars Igurds Baņķis slēdza līgumus ar nākamajiem mācekļiem, ar puišiem, kas nolēmuši pie viņa apgūt mēbeļu galdnieka un kokgriezēja amatu.

Igurdam pašam tajos ir zelta pamats. To viņš pierādījis, jau strādādam darbmācības klasēs Valdemārpils vidusskolā, un nu jau gadu to turpina pats savā skolā. Cienījamais meistars pārliecinājies, ka nav lietderīgi zem viena jumta apgūt vidējo izglītību un amatmācību. Viņš māca tikai amatu, bet vidējā izglītība zēniem jāiegūst vakarskolā. To, tāpat kā daudz ko citu, paredz meistara

un mācekļa līgums. Savstarpējā vienošanās reglamentē, ko apņemas māceklis un ko apņemas meistars, nosaka līdzēju tiesības. Līguma oriģināls tiek sūtīts Latvijas Amatniecības kamerai.

Līgumu slēgšanas dienā Lubes pagasta padomes ēkā (bijušajā «Cīņas» klubā), kur Igurdam Baņķim un viņa amatniecības skolai ierādītas plašas telpas, bija ieradusies 22 nākamie mācekļi un viņu vecāki. No Talsiem un Valdemārpils, no Rojas, Mērsraga, Ģibuļu pagasta, arī no Tukuma rajona. Pirmo mācību gadu jau beiguši 14 zēni, tikai

divi personisko iemeslu pēc aizgājuši.

Pēc trīs gadu apmācības mācekļi tiks par zeļļiem. Protams, nav garantijas, ka visi, bet labākie — droši. Un Igurds Baņķis zēniem un viņu vecākiem stāstīja, kā notiek praktiskā apmācība, kuri mācību priekšmeti jā mācās, kāds ir skolas dienas režīms un sadzīve internātā. Visi bija ļoti ieinteresēti, lai būtu labs jaunais mācību gads. Igurds Baņķis ar saviem audzēkņiem to sāk nevis 1. septembrī, bet drusku vēlāk — ap 10. datumu — un turpina līdz Jāņiem.

MAIJA BRŪVERE

Pēc zeļļiem stāv rindā

Dažus kilometrus no Valdemārpils asfaltētās Talsu — Rojas šosejas malā atrodas lauku sēta "Kauliņi". Saimniecības pagalmā starp ziedošajām ābelēm stāv gaišs, metrus trīs garš stiklots skapis. Nedaudz tālāk ar segu noklāta masīva gulta, pa labi — griezumiem rotāta kumode un lakots šūpulis. Skan mūzika, dārzā grozās desmitiem cilvēku. Zeļļa diplomdarbus izrāda desmit mēbeļu galdniecības meistara Igurda Baņķa privātās mācību iestādes audzēkņi.

Tikko pilngadību sasniegušo jauniešu taisītās mēbeles nav domātas parastiem cilvēkiem. Izstādīto darbu atvilktnēs un vitrinās noliktie izmaksu aprēķini rāda, ka stiklotais skapis maksā deviņi simti latu, kumode astoņus simtus, šūpulis nepilnus četrus. Tomēr I. Baņķis apgalvo, ka cena nav liela, jo trīsciparu skaitli ietvertas gandrīz tikai materiāla izmaksas.

Labi darbi

Jauniešu mēbeles ir vizuāli un tehniski sarežģīti darbi. Mēbeles ir skaistas, aristokrātiskas. Ērgļa galvām rotāts krēsls vai galds ar grifam līdzīgām kājām, šķiet, izvilks no kāda muzeja. Tomēr meistari neslēpj, ka darbos ir pieļautas kļūmes, kas profesionālim varētu kļūt liktenīgas — viņa darbu izbrāķē-

tu. Piemēram, gandrīz visiem klibo mēbeļu pēdējā apdare jeb slīpēšana, aso maliņu nolīdzināšana. — *Tas tāpēc, ka jaunajiem trūkst darba pieredzes, tomēr darbi ir labi,* — saka Amatniecības kamera pārstāvis un meistars Aldis Zālītis. Viņš vērtēja mēbeļu atbilstību diplomdarba prasībām.

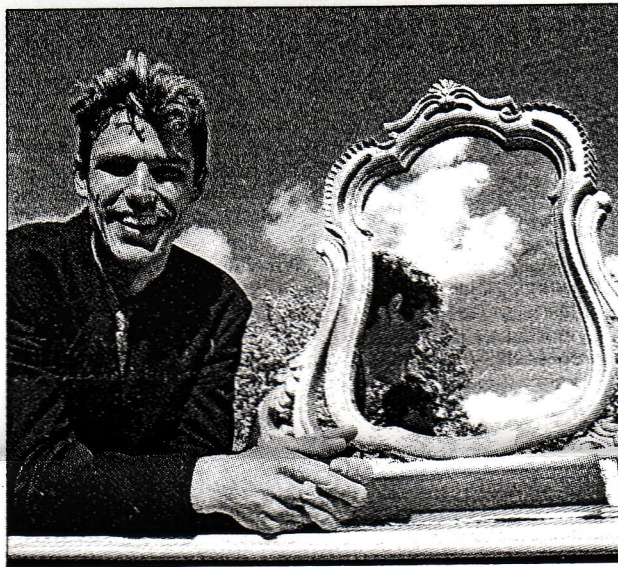
Trīs gadi

Zeļlis ir pirmais solis meistara diploma iegūšanai. Lai iegūtu zeļļa diplomu, pie meistara jāmacās trīs gadus. Pirmajā gadā jaunos sagaida nemais, bet disciplīnai un darba kultūrai nepieciešamais darbs: slaucīšana, tīrīšana, materiālu nēsāšana, palīdzēšana vecākajiem audzēkņiem. Otrajā gadā audzēkņi apgūst darbu ar koku. Bet trešajā kerās pie diplomdarba izstrādāšanas.

Tagad I. Baņķim ir pussimts audzēkņu. Bija septiņdesmit, astoņi beidza pērn, bet šogad zeļļa diplomus dabūs desmit. Trīs nevarēja izturēt prasības, tie turpinās un mēģinās diplomdarbu uztaisīt nākamgad. — *Kamēr viņi nespēj patstāvīgi uztaisīt diplomdarbu,* — saka meistars, norādot, ka viņš topošo zeļļu darbus tikai komentējis, — *tikmēr nekas no viņiem nesanāks.*

Daudz gribētāju

Puišus uz skolu dažreiz atved vecāki, dažreiz paši atnāk. Nākamajam gadam audzēkņu saraksts jau ir pilns, seši vēl stāvo rindā. — *Es nemaz negribu, pat nevaru tik daudz. Lai kam būs jātaisa konkurss, grūti tikt galā,* — sūkstās meistars. Tos puikas, kuriem ir pamatskolas izglītība, meistars dzen vakarskolā. Mācīšanās viden-

Baroka griezumiem rotāto kumodi ar spoguļi meistarū komisija novērtēja visaugstāk. Mēbeles autors Nauris Pipars apgalvo, ka kumode izmaksāja vairāk par izmaksu lapelē norādītajiem 385 latiem.

skolā ir obligāta prasība. — *Daziem nākamnedēļ vidusskolas eksāmeni. Otra uzvara,* — leprni paziņo "Kauliņu" saimnieks. Vakarskolā nodarbības notiek nedēļu mēnesī. Šajā laikā pie meistara mācības gandrīz nav. Kāds vēl saslīgst, kāds nosliņko, un tā pie I. Baņķa ik dienas apgrozās kādi pārdesmit puikas. — *Tas nav viegli, atbildība ir liela, un, ja kaut kas notiks,* — (te meistars trīs reizes nospļaujas pār kreiso plecu) *mani nežēlos neviens.*

Visiem ir darbs

— *Taisīju mašīnu, kad mamma skrēja laukā pa durvīm saukdama: Nauri, Nauri, mums jāiet pie viena meistara, viņš smukus darbus taīsa. Un tā arī es šeit nonācu,* — stāsta Nauris Pipars, visaugstāk novērtētā darba autors. Viņš apgalvo, ka kumode ar spoguļi izmaksāja vairāk par lapelē norādītajiem 385 latiem. Atšķirībā no citiem audzēkņiem, Naurim ir vienošanās ar meistaru, ka darbu varēs pārdot. Baroka griezumiem rotātā mēbele tapusi nepilna gada laikā. Nauris neziņa, ko darīs tālāk, varbūt mācīsies, varbūt tikai strādās. Viņam ir izteikti konkrēti darba piedāvājumi.

Oļegs Ruļovs par iespējām mācīties pie "Kauliņu" saimnieka uzzināja vietējā avīzē, atnāca, iepatikās. Viņš nepilnu pus-tūkstoti latu vērtu rakstāmgaldū ar stiklotu šķapīti taisīja dažus mēnesus. Šobrīd vēlas atpūsties un par nākotni nedomā. — *Diez vai,* — uz jautājumu par mācīšanos tālāk atbild Oļegs. Pēc atpūšanās viņš domā atgriezties vecajā darbavie-

tā Talsu galdniecībā, kur strādājis arī pagājušajā gadā.

Astoņi lati mēnesī

Par skolu jauniešiem ir jāmaksā astoņi lati mēnesī. Materiālu un ar visu citu darbam nepieciešamo nodrošina meistars. Agrāk I. Baņķa audzēkņi dzīvoja kopmītnēs, pie ezera, dažus kilometrus no "Kauliņiem". Tagad daži jaunieši irē dzīvokli netālaļā pagastā. Citi brauc no Valdemārpils, no Talsiem. — *Pēdējās dienas pirms darbu aizstāvēšanas dzīvojam vīrs darbnīcas,* — smejas puiši un ievēd ar urbiem, zāģiem, skaidām un citiem krāmiem pilnās darbnīcas otrajā stāvā. Tur sešas gar sienām un plašo logu izkārtotas gultas, televizors, videomagnetofons un daudz gaismas.

— *Kāpēc es rīkoju šādas izstādes? Visi šie darbi tiks ievietoti manā mājā. Tā ir reklāma. Es netaisīju bukletus, bet visu savu naudu esmu ielicis šajos jauniešu darbos. Ar dažām mēbelēm vēlāk varēšu doties uz izstādēm, rādīt cilvēkiem. Un man būs pasūtījumi, maniem zeļļiem būs pasūtījumi,* — par nākotnes plāniem stāsta I. Baņķis.

Visi strādā

Pavisam valstī katru gadu tiek sagatavoti aptuveni 300 mēbeļu galdnieki. Tirgus ir piesātināts, bet labu galdnieku ir maz. Atsaucos par jaunajiem I. Baņķa audzēkņiem ir labas, un viņi visi strādā. — *Firmas jau gaida pēc viņiem rindā,* — saka meistars, norādot, ka šiem puikām pieder nākotne.

Jānis Zirnišis
Līgas Vasilūnas foto

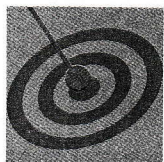

Meistars Igurds Baņķis un desmit viņa audzēkņi pārbauda Egīla Urķa gultas izturību un ietilpību.

Amata apguve prasa pacietību

Vērtē speciālists

Ingurds Baņķis ir vienīgais Latvijas meistars, kurš palīdz samērā lielam skaitam jauniešu iepazīties ar kokapstrādes speciālista arodu.

Viņa mēbeļu galdnieka – kokgriezēja meistara darbnīca darbojas Valdemārpils puses «Kauliņu» mājās jau kopš 1997. gada.

Jauniešiem šeit dota iespēja apgūt amatu, un, ja galvā rosās ideja par izglītības turpināšanu, paralēli mācībām pie meistara var mācīties arī Talsu un Rojas vakarskolās. Ingurdam jautājām par to, kā puīši iegūst zeļļa diplomu.

Kādā vecumā puīši pie jums nokļūst?

Pārsvarā pēc 9. klases, kad nav vēlēšanās turpināt mācības. Tomēr es viņiem iesaku vismaz pabeigt vakarskolu, lai gadījumā, ja domas vēlāk mainīsies, viņi varētu mācības turpināt. Par mācekļiem pieņemu visus, jo zīmēt jau prot katrs, kas redz, varbūt vienīgi to dvēseli nespēj ielikt.

Cik gadu jāmacās, lai iegūtu zeļļa diplomu?

Pie meistara ir jāmacās trīs gadi. Tad gan neiegūst valsts atzītu, bet amatniecības diplomu. Puīši kārto eksāmenus pēc arodvidusskolas programmas, kas ir apstiprināta Talsu Amatniecības biedrībā. Eksāmeni ir arī tāpēc, lai viņiem būtu lielāka atbildība pret savu darbu. Cenšos savu profesionālo praksi pietuvināt profesionālajām skolām, bet tas ir pakāpenisks process. Tagad meklēju sponsorus.

Kādas iemaņas viņi pie jums apgūst?

Apmācības programmā ir amatu mācības – galdniecība, kokgriešana. Puīši apgūst arī materiālu mācību, proti, kā pazīt koku, arī praktisko rasēšanu, lai spētu uzkonstruēt mēbeli. Zīmēšana, veidošana – tie ir priekšmeti, ko puīši paši izvēlas. Ir arī kompozīcija un formas analīze, jo vēlos dot vairāk tieši māksliniecisku, filozofisku pieeju kokam – kā veidot skulptūras, lai nebūtu jāveic tikai «sauss» darbs. Pats to visu esmu apguvis, jo esmu mākslinieks – meistars. Beidzu Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolu.

Meistars Ingurds Baņķis kopā ar saviem audzēkņiem.

Ja izskatās diplomu par kuru Naurim Piparam piešķir zeļļa diplomu.

Kā notiek apmācība?

Pirmajā gadā viņiem ir jāapjauš, kas ir darbnīca, tāpēc apmācība vairāk saistīta ar teoriju un darbošanos ar rokas darba rīkiem. Otrajā gadā praktisko darbu darbnīcā ir vairāk, bet trešais gads velūts diplomdarba izstrādei. Diplomdarbā var pārtapt gan jaunieša paša iecere, gan arī kāds no darbnīcā saņemtajiem pasūtījuma darbiem, Puīšiem lieku izstrādāt skices un rasējumus, lai gala iznākumā par paveikto būtu lielāks prieks. Viņi šajā darbā ir galvenās personās, es tikai mazliet kontrolēju.

Arī pats no viņiem varu ļoti daudz mācīties. Uzdošu, piemēram, uztaisīt kaut ko tikai no maziem koka puļķiņiem, un rezultātā ieraugu tādas idejas, ko pats nekad nebūtu iedomājies. Piemēram, viņi izdomāja skaistas paplātes, ko mēs tagad ražojam sērījveidā un pārdodam. Tāpat ir dažādi svečturi, kurus puīši izdomāja, es mazliet

pielaboju, un gala rezultāts ir brīnišķīgs. Pēdējā audzēkņu ideja ir avižu turētāji, kurus ražosim un arī tirgosim.

Mūsdienās nekas nenotiek par velti...

Jā, par mācībām puīši man maksā. 100 latu gadā jeb 50 latu par pusgadu.

Jūs minējāt pasūtījumus. Kādus darbus jums pasūta, un vai uzticat to realizāciju saviem mācekļiem?

Pasūta tie cilvēki, kas uzticas man, un es savukārt uzticos saviem puīšiem. Mēs taisām ļoti greznas ārējās durvis, dažāda veida bufetes, skapjus, rakstāmgaldus, guļamistabas un virtuves iekārtas, datorgaldus, bija pasūtīta arī bibliotēka. Ir veikti dažādi kokgriešanas darbi. Kopā ar vēl vienu meistaru un saviem puīšiem taisījām skaistas kāpnes kādā Mežaparka mājā. Tas bija liels un atbildīgs darbs. Taisījām arī gultu galus, kas bija pasūtīti no Zviedrijas.

Puīši, izvēloties amatu, apzinās, ka varēs labi nopelnīt?

Neteiksim, ka nopelnīt, bet darbu dabūs visi. Viņi cinās un diplomu vairs neapgāna, kā tas reizēm notiek ar arodvidusskolās iegūtiem diplomiem. Tur ir teorija, bet nav līdzvērtīgas praktiskās bāzes. Taču kaut kas rodas tikai tad, ja cilvēks strādā. Šeit darbi ir izstrādāti diezgan sūrā darbā. Savā apmācību praksē es vēlētos līdzināties Rīgas Amatniecības vidusskolai, bet svarīgākais ir nezaudēt jau sasniegto meistariības līmeni.

SOLVITA SEIKSTE

Klusā daba: ābelziedi ar mēbelēm Kauliņos

Piektdien visi ceļi veda uz Valdemārpils Kauliņiem. Tur notika Igurda Baņķa mēbelgaldnieku zeļļu diplomdarbu izstāde. Tās ekspozīcija bija Kauliņu dārzā, zem ziedošajām ābelēm.

Tas nekas, ka asi pūta ziemeļvējš, šurp bija atbraukuši tik daudz ļaužu kā kādreiz gadatirgū. Un bija arī ko redzēt, — tik daudz greznu kokamatnieku darbu vienviet. Savus zeļļus priekšāstādīdams, meistars Igurds Baņķis tā arī teic: «Gribam parādīt, ko gribam un ko varam. Šis ir mans darbs, ko man patīk darīt.» Un puīšiem arī. Viņi trijos gados ir iemācījušies amatu, kam zelta pamats, un ne tikai to. Kā teica Talsu 2. vidusskolas darbmācības skolotājs Visvaldis Vismanis: «Tas ir brīnums, ko Igurds ir paveicis. Zēni, kuri šai skolai izgājuši cauri, ir guvuši bagātību sirdij un skaistumu dvēselei. Puīšu darbi jau faktiski ir meistaru līmenī. Viņi nesīs slavu Latvijai.»

Diplomdarbus vērtēja akadēmiski izglītots mēbelgaldnieka meistars Aldis Zālītis no Amatniecības ka-

meras un kokgriezēja amata meistars Ģirts Freibergs. Viņi smalki pētīja, rūpīgi taustīja ikvienu zeļļa darbiņu, kāda piebilde bija katram autoram. Taču arī stingrie vērtētāji teica, ka izstrādātie diplomdarbi patiešām esot kārtīga zeļļa līmenī.

Grāmatskapis, spogulis, gulta, kumode, šūpulis, atpūtas krēsls, — cits par citu skaistāki un greznāki. Lielī un pamatīgi, kādiem vieta ir kārtīgā mājā. Jā, kaut nu pamazām uz neatgriešanās aizietu vienmuļo skaidplašu mēbeļu laiks! Kauns atcerēties, kā kādreiz no istabas stūmām laukā vecmāmiņu oša un ozola bufetskapjus, lai vietā liktu bezpersoniski un bezvērts četrkantainos. Tik tagad saprotam, ka šīm mēbelēm ir paaudzēs paliekoša vērtība, un zēni ar lepnumu teic, ka viņiem jau skolaslaikā ir bijuši pasūtījumi.

Šis ir otrais Igurda Baņķa amatniecības skolas izlaidums, bet mēbelgaldniecību un kokgriešanu daudzī pie viņa mācījušies arī vēl Valdemārpils vidusskolas darbmācības klasēs. Bijušie audzēkņi bija atbraukuši uz izstādi, stāstīja, ka viņiem iet labī. Tie, kuriem ir savas darbnīcas, amatā apmāca jau citus. Pašlaik pie Igurda ir ap piecdesmit puīšu. Iemācīsies paši, ierādīs citiem, un amatniecība ies plašumā.

Igurdam teica paldiesvārdus un deva puķes, un viņam bija laimīga cilvēka acis.

IGURDS BAŅĶIS ar saviem zeļļiem Kauliņu sētā.

MADARS TĀLBERGS pie sava diplomdarba britiņu pirms tā aizstāvēšanas.

DAIŅA KĀRKLUALKA foto

Tiem, kas piektdien bija Kauliņos, piepildījās, ciemiņus sagaidot teiktāis Igurda Baņķa vēlējums: «Skatieties un priecājieties!»

MALJA BRŪVERE

KOMISIJA PIRMO VĒRTĒJA Andreja Roļas grāmatskapi. Pirmais no labās — Ģirts Freibergs, viņam blakus tup diplomdarba autors, attēla kreisajā pusē — Aldis Zālītis.

Īstenot izsapņoto ir stipro varā

Par Igurdu Baņķi, Talsu rajona Valdemārpils zemnieku, vajadzētu uzņemt filmu. Tā būtu filma par sapņotāju, kura fantāzijas nezina realitātes robežu. Tā būtu filma par uzņēmēju, kurš pārdod pašdarinātas mēbeles. Tā būtu filma par 50 jaunu zēnu aizbildni un amata meistar.

Šķiet interesanti, kā viens meistars var tikt galā ar pulku jaunu, veselīgu un enerģisku puisi, kuriem jaunības neprāts galvā? «Dažreiz jau ir grūti, un es nezinu, kāpēc viņi pielip man,» Igurds saka, un viņa balsī nav liekušotas kautrības toņa. Viņš mierīgi un pašsaprotami pieņem faktu – lai nokļūtu mācībā pie meistara Igurda Baņķa, zēni pierakstās rindā un nekurnēdami mēro ceļu ne tikai no Talsu un Tukuma rajoniem, bet pat no Salaspils un Siguldas... Daži pārnakšņo šķūņa otrajā stāvā vai arī ik ritu – lietus vai sniegs – soļo vairākus kilometrus no autobusa pieturas līdz mācību vietai. «Kāpēc jūs to darāt?» vaicāju. Igurds atbild mierīgi un patiesi: «Es nezinu, laikam tā ir mana sūtība. Es daru tikpat neparastu darbu, kāds ir mans vārds. Arī gandarījuma dēļ. Zini, ja kaut ko labu dara, tad tas tiek atalgots. Un es uzskatu, ka tieku ļoti atalgots. Puiši taču maksā... Tas man ļāvis attīstīt darbību, nopirkt Krišjāņa Valdemāra piemiņai celto ēku, kur taisīsim muzeju.» Un Igurds stāsta, ka veidos

DĀVANA: šo gleznojumu pirms pāris gadiem mācības beigušie zēļi uzdāvinājuši meistaram Igurdam Baņķim. Gleznas autoru gan viņš nezina...

Gunita Āre

Tālrunis 7315558

Latvijas Amatniecības kameras biedrs, Talsu Amatnieku biedrības priekšsēdētājs, mēbeļu galdnieku, kokgriezēju meistars... Visi šie tituli ir Igurda godam nopelnīti.

Viņš ir savdabis, kurš piemājas šķūnī ierīkojis mācību vietu 50 zēniem, mācot viņiem mēbeļu gatavošanas mākslu. «Darbu ar šiem jauniešiem uzskatu par pamatdarbu, otrajā vietā atstājot biznesu – mēbeļu gatavošanu. Arī par apmācību man puīši taču maksā,» saka Igurds.

Amata apgušana

Sistēma vienkārša – ar jauniešiem tiek noslēgts līgums uz trim gadiem par apmācību. Amatizglītības koncepcija paredz: ja jauniešiem nemācās arodskolā, tad viņam vismaz trīs gadi ir jāpavada praksē pie meistara.

«Es diplomu nedodu, jaunieši tikai sagatavoju, un tad Amatniecības kameras komisija atbrauc pie manis, apskata darbus, notiek eksāmens, un citi meistari dod apliecinājumu, ka puišs ir gatavs zeltā darbam, ka nosaukumam. Vidējo izglītību zēns iegūst vakarskolā, bet pie manis tiek sagatavots praktiskam darbam. Bet šobrīd jau valsts meistarus un zeltus daudz neņem vērā. Vai jūs zināt, ar ko kaktu meistars atšķiras no īsta meistara? To var redzēt tikai pēc viņu

Lai nokļūtu mācībā pie meistara Igurda Baņķa, zēni pierakstās rindā.

mu biznesmenis, bet gan mākslinieks, kurš beidzis Liepājas Lie-tiškās mākslas skolu,» saka Igurds, kurš vietējā skolā jau astoņus gadus māca zīmēšanu.

NOPIETNS DARBS: Igurda Baņķa mācību centrā jaunieši bez darba nesēž. Smaržo koks, top skaistas mēbeles.

darbiem... Mēs cenšamies celt sava amata godu un arī audzinām jaunus tā, lai viņi spētu arī tālāk aizstāvēt sava amata godu,» klāsta meistars.

Viņš atzīst, ka šis darbs ir viņa iniciatīva un neviens nav ne pirksta pielicis, lai palīdzētu. «Jā, es audzinu konkurentus, bet ne jau sev. Es veidoju konkurenci audzēkņu vidū. Pats nebīstos no konkurences, es neesmu

biņķis, bet gan mākslinieks, kurš beidzis Liepājas Lie-tiškās mākslas skolu,» saka Igurds, kurš vietējā skolā jau astoņus gadus māca zīmēšanu.

Viss no koka

Igurds ne tikai māca jauniešus, bet arī meklē pasūtītājus, kuri vē-

lētos pamatīgas, oriģinālas mēbeles. «Es nešmaucos un pat kāpnes taisu no tīra koka, nelīmēju apakšā kaut ko lētāku. Koka mēbeles šobrīd ir modernas, daudzi biznesa cilvēki vēlas bibliotēku izgatavot no ozola, viņi vairs negrib laminātu. Ozols ir mīļš, nomierinošs un dzīvs koks,» stāsta meistars, kurš ik gadu brauc uz Ķīpsalu, lai piedalītos mēbeļu izstādē un saņemtu pasūtījumus.

Igurds aizrautīgi stāsta par saviem sapņiem, kuru aprises jau sākušas veidoties. Viņš pilsētā nopircis divstāvu māju, kur veidos zīmēšanas un mēbeļu galdnieku mācību centru, darbnīcu sievai rokdarbniecei, muzeju Krišjāņa Valdemāra piemiņai...

Tā laikam ir sūtība

Ieejot darbnīcā, nemaz nešķiet, ka te darbojas 50 zēnu. Jā, te arī visi neesot, saka Igurds, jo daļa mācās vakarskolā, bet citi strādā pie sava diplomdarba.

ju.» Un Igurds stāsta, ka veidos filmu par Krišjāni Valdemāru, lai filmas kopijas varētu iegādāties muzeja apmeklētāji un noskatīties mājās. Parastā muzejā daudz aizplūstot apmeklētāju apziņai garām...

Igurds rāda bildes, kur redzami audzēkņu veidotie diplomdarbi, arī biktskrēsls katoļu baznīcai. Dažas fotogrāfijas liecina par jaunu piedzīvojumu – meistars kopā ar audzēkņiem devies izdzīvošanas pārgājienā pa vietējiem mežiem. Te jau gandrīz kā ģimenē, es saku, un Igurds pārtver domu: «Jā, pie manis ir puīši, kuriem nav tēva. Viņi dzīvo pie mammas vai vecmāmiņas, bet es esmu kā trūkstošā otrā puse. Es viņus baru, audzinu, stingri turu.»

«Jau trīs izlaidumi bijuši, tātad jau sešus gadus ar viņiem ņemos,» domīgi saka meistars. «Vietējie saprot jūsu nodarbošanos?» vaicāju. «Jā. Vietējie bērni nenāk pie manis, viņi zina, ko es prasu,» atsaka Igurds. Skepsi balsī nejutu, bet varbūt neuzmanīgi klausījos.

Sakopt kā savu sētu

«Tie, kuri mani nepazīst, saka, ka esmu «biezais», man tomēr īpašums pieder, varu māju nopirkt,» saka Igurds. Pats tomēr tā neuzskata, jo nopelnīto naudu iegulda tālākā attīstībā, nevis pērk greznas savrupmājas Beverlīhīlā.

Un vēl Igurda teiktais: «Es esmu Valdemārpils pagasta domē un varēju kļūt arī par tās priekšsēdētāju, bet nedaudz pietrūka balsu. Tas nekas, man jādara savs darbs. Kā es amatniecības līmeni varētu to pašvaldību pavilkt? Es būtu pagastu sakopis kā savu sētu. Vairāk jau es neko nevarētu izdarīt.»

SESTDIENAS VIESIS

Labāk esmu labs meistars nekā slikts mākslinieks

IGURDS BANĶIS, mēbeļu galdniecības un kokgriešanas meistars, skolotājs, vienmēr bijis savrupa ceļa gājējs. Viņa rokās koks pārtop mākslas darbā. Viņš gan paškritiski atzīst, ka meistara cienīgu darbu vēl nav radījis. Savu raksturu rādījis un audzinājis, astoņus gadus staigādams bez apaviem.

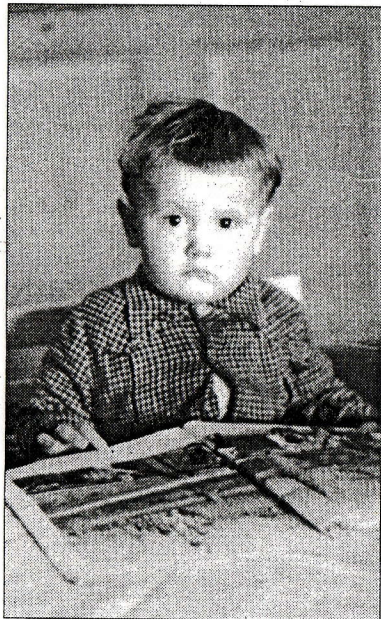
Apnika būt pakalpiņam

— Kuri cilvēki tev bijuši nozīmīgi?

— Vecmamma un mamma. Dvēseli man izkopa vecmamma. Sportā centos līdzināties skolasbiedram Modrim Lapam. Skolā man autoritāte bija trīs gadus vecāks puisis. Viņš mācīja, kā jāizturas pret meitenēm. Es biju nejauks. Raustīju viņas aiz matiem. Reizēm arī iespēru. Par tādu uzvedību no viņa dabūju pa pakausi. Liepājas lietišķās mākslas skolā daudz mācījos no mākslinieka un dizainera Gunta Cukura. Ar viņu tiekamies joprojām.

— Kāda bija tava dzīve, pirms kļuvi par skolotāju?

— Beidzu Popervāles astoņgadīgo skolu, tad Valdemārpils vidusskolu. Vasarā atbraucu no mammas māšas, un mamma teica, ka viss ir nokārtots un man jāiet uz vidusskolu, bet to nevēlējos. Teicu: — Ja būšu nesekmīgs, stāšos ārā. — Skolu beidzu viegli, bez mācīšanās. Pēc armijas divus gadus strādāju par būvstrādnieku un sapratu, ka negribu būt pakalpiņš. Iestājos Liepājas lietišķās mākslas skolā, ko beidzu kā teicamnieks. Ieguvu koktēlnieka un mēbeļu galdnieka diplomu. Gribēju iet uz Mākslas akadēmiju, bet nobijos no smaguma. Vēlējās būt labs meistars, nevis slikts mākslinieks. Tagad to nožēloju. Zināšanu nekad nav par daudz. Man jau bija ģime-

PASAULES izzināšana tikai sākusies.

— Vai tā tomēr nebija dezertēšana?

— Neredzēju progresu. Jutu, ka esmu sevi izsmēlis. Progresīviem cilvēkiem pēc pieciem, sešiem gadiem ir jāmaina darbavieta. Pagasts neko nepalīdzēja. Cik ilgi varēju vilkt savu mantu uz skolu? Pēc tam man pārmeta, ka esmu savācis diplomdarbus. Tas bija mans materiāls. Visi darbi gāja caur manu darbnīcu. Te sataisīju sagataves un vedu uz

IGURDS BANĶIS šogad, 22. novembrī.

DAIŅA KĀRKLUVALKA foto

- ◆ 1978. gadā beidz Liepājas lietišķās mākslas skolu.
- ◆ No 1991. līdz 1997. gadam Valdemārpils vidusskolā māca zīmēšanu un darbmācību.
- ◆ 1997. gadā iegūst mēbeļu galdnieka un kokgriezēja meistara grādu.
- ◆ No 1997. gada darbnīcā «Zelļi» māca mēbeļu galdniekus un kokgriezējus.
- ◆ Ir Latvijas Amatniecības kameras valdes loceklis un Valdemārpils pilsētas un lauku teritorijas padomes deputāts.
- ◆ Dzīvesbiedre Guna ir mājsaimniece, meita Krista mācās Rīgas amatniecības skolā, dēls Kristaps ir redaktors «Lauku Avīzē», studē jurispudenci un politisko ekonomiju magistrantūrā.

ZALAJĀ praksē Telšos.

CEĻOJUMĀ pa Tukuma rajonu 1994. gadā kopā ar dēlu Kristapu, meitu Kristu un audzēkņiem.
Arhīva foto

— Kāds bijis ceļš pie Dieva?

— Tikai caur vecmammu. To apzinājos jau tad, kad aizmgū baznīcā. No Robežnieku mājām Lubezerē, kur piedzimu, uz Ārlavas baznīcu gājām kājām. Vēl tagad atceros torņa atspidumu mēness gaismā. Vienmēr esmu izjutis, ka mūs vada augstāks spēks. Šogad iesvētījos, lai nokārtotu rēķinus, ko vajadzēja izdarīt jau sen. Tā atkal ir viena sevis pierādīšana. Kāpēc tu gribi iet bez piederības? Esmu bijis pie baptistiem, katoļiem. Viena vecmamma bija luterāne, otra — baptiste. Ticība jau ir viena. Pie baptistiem varēja dvēseliski izdziedāties. Tur ir mīļāk, bet man nepatīk, ka izrauj caur adatas aci.

— Ko tev nozīmē ģimene?

— Es bez viņiem nevaru. Gribētu vairāk būt kopā, bet bērniem nav laika. Tāpēc ļoti gaidu mazbērņus, lai izkoptu viņu dvēseli. Vecākiem jau nav laika. Dvēseli dot vecvecāki. Ja tas ģimenē notiek, tur daudz maz ir kārtība.

nabadziņš, staigā basām kājām. Tallinā jautāja, vai esmu ticīgais. Teicu: «Vispār, jā.» «Kāpēc staigājat basām kājām, tas taču nav pieklājīgi!» Tā es sevi audzināju. Visvairāk man nepatika iet sabiedriskās tualetēs. Eh, drusku pamīcījos, izgāju ārā un kājas noskaloju kādā peļķē vai upē.

— Cik ilgi nostaiģāji bez apaviem?

— Astoņus gadus no 20. maija līdz 20. septembrim. Uz skolu 1. septembrī gāju kurpēs. Visi bailēs gaidīja, ka tik neierodos plīkām kājām. Kad nācu no skolas uz mājām, kurpes bija nost.

— Kā beidzās baso kāju laiks?

— Satiku kādu tanti, un viņa man pēc acīm pateica, ka es pārforšējot un lai to nedarot, jo vecumdienās būs problēmas. Šī saruna man kaut ko smagu noņēma, kļuva mierīgāk un pavisam citādāk. Viņai izdevās mani pārliecināt. Tagad varbūt sevi jāglabā, jāsedzas un jāstaigā vilnas zeķēs. To arī daru.

Gaida mazbērņus

— Pie tevis cilvēki meklē garīgu palīdzību. Kā spēj palīdzēt?

— To ir grūti izteikt vārdos. Caur mani kaut kas iet. Satikos ar cilvēkiem, kuri man pateica, ka spēju palīdzēt citiem un neesmu spējīgs otram novēlēt ļaunu. Pie manis nonāca arī Dievvārdi jeb buramvārdi. Izjūtu katru cilvēku un jūtu, kas ar viņu notiek. Tas ir atradums, un viss ir nācis caur manām ciešanām. Esmu dabas bērns.

si darbi gāja caur manu darbnīcā. Te sataisīju sagataves un vedu uz skolu. Tur jau nebija nekādu iekārtu, neviena dēļa gala un smilšpapīra. Tikai plikas telpas. Man tas sāka apnikt.

Joprojām vajadzīgs

— Ko iesāki?

— No vidusskolas aizgāju sakaitināts. Daudzi puīši aizsoļoja līdz, jo uz skolu bija nākuši manis dēļ. Viņi teica: «Māci mūs!» To nevarēju, jo man nebija meistara diploms. Amatniecības kamerā izgāju kursus, ieguvu meistara grādu galdniecībā un kokgriešanā. Sāku just, ka joprojām esmu vajadzīgs. Vienam ierakties man nepatīk. Sāku strādāt ar puīšiem savā darbnīcā. Pirmajā gadā pie manis atnāca 14 puīšu. Trīs gadus zeļļa grādu ieguvuši astoņi mācekļi. Sešiem nebija gatavs diplomdarbs, divi vēl turpina mācīties. Šogad zeļļa diplomdarbu gatavo 16 puīšu.

Šos praktiķus, kas negrib mācīties, no grāmatām nevar iemācīt. Viņiem ir labāk desmit reižu izcilāt to ozolu vai bērzu. Tad viņš zinās, kas tas ir par koku. Kontingents nav vienkāršs. Viņiem negribas iet uz skolu, un teorija garlaiko. Esmu secinājis, ka puīšiem ir jāstrādā. Praktiskais viņiem ir vajadzīgs vairāk nekā teorija. Visi zeļļi strādā specialitātē, bet viens vēl mācās. Šogad jaunu kursu neuzņemu. Man ir sagatavošanas grupa.

— Kādas īpašības pietrūkst puīšiem?

— Kārtības. Pārējo visu var apgūt.

— Par kuru paša veidoto darbu vari teikt, ka tas ir meistara cienīgs?

— Tāda vēl nemaz nav.

— Vai zini, kāds tas varētu būt?

— Kas ir meistara cienīgs darbs?

Ir grūti novilkt robežu, kas ir vislabākais. Meistaram jāprot vadīt savu

firmu un dalīties zināšanās. Dvēselē esmu mākslinieks. Meistara grādu nokārtoju vienkārši. Izstādē kāds cilvēks, apskatījis manu meistara diplomu un darbus, teica: «Šo diplomu tu neesi nopircis.» Es pateicos par viņa vārdiem un atbildēju, ka pats neesmu šo izstrādājumu autors. Teicu, ka tie ir manu mācekļu darbi. «Tad ir vēl labāk,» atbildēja nepazīstamais.

— Teici, ka tev ir mākslinieka dvēsele, vai tu dzīvo saskaņā ar viņu?

— Otrreiz savu mūžu negribētu dzīvot. Kāds nu tas ir, tāds ir. Gribētos dot savas idejas, padomus, pamācīt. Labāk esmu labs meistars nekā slikts mākslinieks. Es dzīvoju savā līmenī.

Astoņus gadus bez apaviem

— Tu ilgus gadus staigāji basām kājām. Kāpēc?

— Tā bija nepieciešamība. Sāka degt kājas. Nevarēju paiet ne kurpēs, ne klikatās. Es tās aizludināju projām. Man ir tāds princips — ja eju basām kājām, tad līdz beigām. Reiz Liepājā tantes apstājās un skatījās, kā tikšu pāri šķembainai apmēram 500 metru garai ielai. Citur nebija, kur iet. Man bija jānosolo kā zaldātam, neizrādot sāpes. Nogāju tikpat kā pa virsu. Vakarā gan rezdēju sagrieztās kājas.

Man tā nebija, ja braucu uz Rīgu, Talsiem vai gāju uz dzimšanas dienu, tad vilku kurpes. Tā būtu galīgi nomicījies. Ja nost, tad nost. Kamēr norūdījos, protams, nebija viegli. Pirmajā gadā jutos kā ejot caur ērkšķiem. Tā bija sevis audzināšana, rakstura stiprināšana. Man patika to visu izdzīvot. Tieši izdzīvot un izjust, kā katrs domā. Es daudz ko pārdzīvoju pie sevis. Mani neuztrauca, ko teiks cilvēki. Aiz muguras sprieda, ka ir tiri solidi apģērbies, bet kāpēc viņš,

nav par daudz. Man jau bija ģimene, un cik ilgi dzīvosi mammu aizvēni! Sieva Guna arī beigusi Liepāju. Viņa ir šuvēja modelētāja.

Sovhozā «Lubezere» gatavoju suvenīrus. Tas laiks bija skola, kas mācīja izdzīvot. Vēl strādāju par būvniecības brigadieru un piecus gadus Lūrmaņu apgaitā par mežsargu.

Gaišākais laiks

— Kā nokļuvi skolā?

— Skolotājs Roberts Šrēders vēlējās iet pelnītā atpūtā, un viņam bija jāsameklē vietnieks. Pēc viņa uzaicinājuma nonācu Valdemārpils vidusskolā, kur strādāju astoņus gadus. Mācīju zīmēšanu un darbmācību. Klasēs ar darbmācības novirzienu mācījās tik labi un spēcīgi bērni! Sākām publiski aizstāvēt diplomdarbu projektus, komisija bija visa skola. Tas bija audzinošs moments un iemācīja savu domu lidojumu pārnest uz papīra un par to pastāstīt. Kopā ar manām meitenēm modelējām tērpus. Diplomdarbus demonstrējām ar didžeju piedalīšanos, rīkojām izsoles. Vienu izstrādājumu par 15 latu sākumcenu izsolījām par 115 latiem. Katru iznācnieņu pavadīja ovācijās. Tā bija vienreizēja vienotības izjūta. Jaunākie skolēni mācījās no vecākajiem un centās viņus pārspēt. Lai arī nebija viegli, es jutu, ka esmu vajadzīgs. Skolas laiks ir viens no gaišākajiem brīžiem dzīvē. Šķirties no skolas bija grūti.

— Kāpēc bija jāšķiras?

— Tikai kolektīva dēļ. Man nepatīk, ja cilvēki liekuļo un nevienlīdzīgi izturas pret bērniem, tos dalot. Viņi ir tikai bērni un nav vainīgi, ka nāk no nelabvēlīgas ģimenes. Es skolā biju individuālists. Beigās jau man pateica, ka varu atļauties darīt, ko gribu. Pārmeta, ko es esmu bērniem samaksājis, ka viņi mani mīl. Arī pret paša bērniem reizēm bija nelāga izturēšanās. Ne jau no visiem kolēģiem. Domāju, ka daudziem nepatika mana izaugsmē.

Topošajiem zeļļiem semestris ir galā

44 galdniekmeistara Igurda Baņķa audzēkņi jau nosvinējuši kopējo Ziemassvētku eglītes vakaru. Amats spodrināts dūšīgi, iemaņas nāk klāt ar katru dienu, šis tas jau arī padarīts, un darbs ir ar glanci, kā teiktu vecie amatnieki.

Nesen Kurzemes novada agronomu saieta dalībnieki pa īstam priecājās par Igurda Baņķa puīšu darināto dižo un skaisto svečturi. Viņu roku darbs ir arī Talsu luterāņu baznīcas ārdurvju restaurācija, Talsu novada muzeja seno mēbeļu atjaunošana. Zeļļi pacietīgi mācās par meistariem, skolotājs saviem audzēkņiem diendienā cenšas iepotēt pārlicību, ka amatam ir zelta pamats.

Zināšanas ir vajadzīgas, bet galvenais ir praktiskais darbs. Un vairāk par visu nepieciešami darb-galdi, ar ko puīšiem strādāt, bet ēvelsolu nepietiek. Igurds ļoti lūdz atsaukties visus, kam šī manta neizmantota stāv kādā klētī vai šķūnī. Varbūt varat to aizdot vai iznomāt? Tā jau darījis Vilis Bagdons, un galdniekmeistars viņam ir ļoti pateicīgs. Svētku sveiciens Igurds Baņķis sūta arī SIA «Būvmateriāli» un Olgai Bārai, rajona padomes izpilddirektoram Gunāram Līdumam, Lubes pagasta padomei, Talsu novada muzeja darbiniekiem — visiem, visiem, kas atbalstījuši viņa amatu skolas veidošanos.

Protams, veiksmē visvairāk ir atkarīga no vecāku iniciatīvas un palīdzības zēnu audzināšanā. Lai viņiem spēks un izturība — vēl Igurds Baņķis.

MAIJA BRŪVERE

1998. 12.

Trīs gadus zella maizi grauzt?

Andrejs Janavs

Starptautiskā mēbeļu izstādē kāds ārzemnieks pie firmas «Igurds» stenda ar interesi aplūkoja galdniekmeistara un kokgriezēja Igurda Baņķa diplomus un eksponētās kokā grieztās bufetes. «O, jūsu darbu kvalitāte atbilst šiem diplomiem,» viņš atzinīgi sacīja. «Tie jau nav mani, bet manu zellu darbi,» paskaidroja Igurds. «Ak tā? Tad jo vairāk šie diplomu runā jums par labu,» rezumēja ārzemnieks.

Starp Ārlavas baznīcu un kādreizējo doktorātu pie Valdemārpils Igurds Baņķis nopirka nelielu mājiņu un zemes gabaliņu. Kad izraka diķi, sovhoza brigadieris šķendējās: «Tu man pašu labāko zemi iznieko!»
Sovhoza laiki garām, klāt iepirktajā Kauliņu mājas zemē tiek stādīti koki, ir doma ierīkot dabas parku. Kādreiz. Bet pagaidām tam neatliek daudz vaļas.

Igurds ir Latvijas Amatniecības kameras meistars. Mēbeļu galdnieks, kokgriezējs. Meistars var ņemt sev mācekļus, apmācot pēc Amatniecības kameras programmām. Pie meistara jāmācās, jāstrādā vismaz trīs gadi. Šajā laikā jāuztaisa tā sauktais zella stiķis – diplomdarbs. Ne jau pats meistars to pieņem, bet atbrauc, vērtē komisija no Amatniecības kameras. Arī meistaru prasmi var novērtēt tikai meistari – to nevar neviena cita institūcija. Vēl zelliem jāiziet biznesa un amat-

5., 6. kategorija. Tagad tikai Amatniecības kamera ir institūcija, kas savā veidā testē, turklāt ļoti individuāli, kurš ko ir apguvis un prot. Ja vērtējums pozitīvs, tad nākamais amatnieks tiek pilnīgi pieņemts par savējo, tādā veidā piederība Amatniecības kamerai ir vislielākā garantija, vispārliciecināšāka rekomendācija.

Ja cilvēkam kaut kas operējams, viņam nav vienalga, pie kāda ķirurga likties zem naža: katrs grib pašu labāko, prasmiģāko. Lai gan arī mazāk pieredzējušajam «griezējam» ir tieši tāds pats medicīnas akadēmijās diploms... Kāpēc lai sadzīvē nepieciešamās lietas uzticētu darināt jebkuram, nevis vislabākajam meistaram?

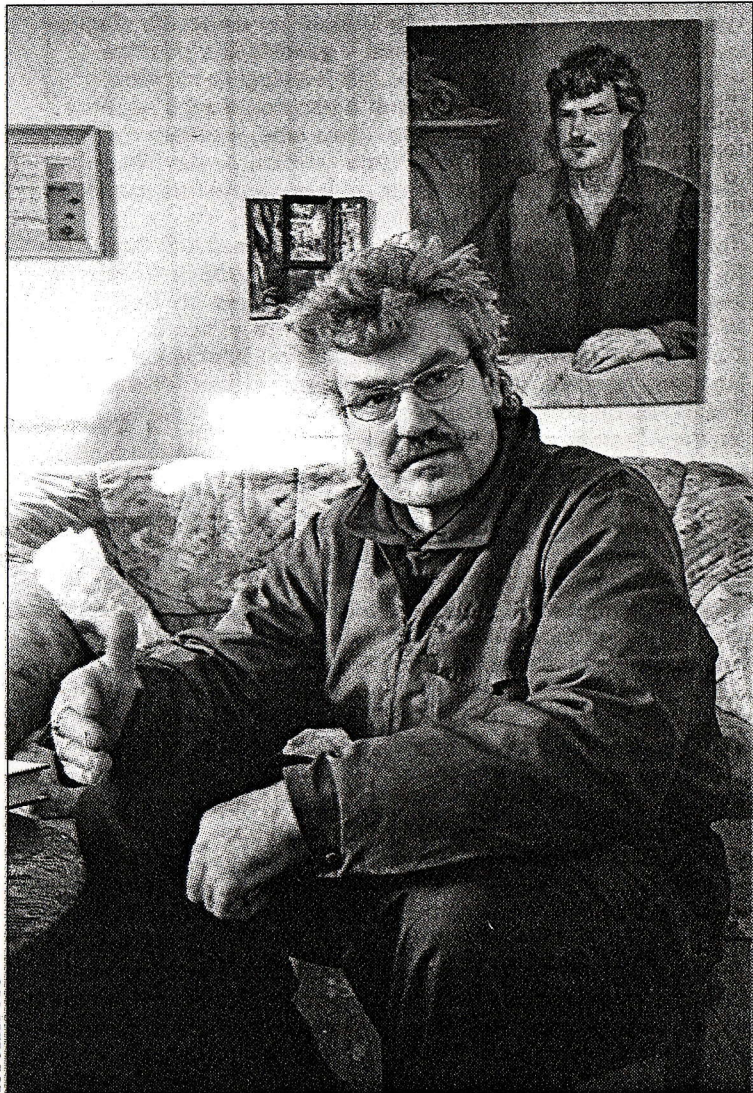
Latvijas amatnieki tādēļ turas kopā. Jau kopš viduslaikiem, kad, piemēram, Rīgā pat bija Sāls nesēju brālība. Kurš katrs vis nevarēja šo darbu darīt – arī šo amatu apguva ilgi un pacietīgi, bija pat sāls nesēju dinastijas. Tik augsts bija amata prestižs.

I.Baņķa meistardarbnīcā pašlaik mācās 42 puīši. No Talsiem, Tukuma, Salaspils. Tie ir tādi, kas apzināti izvēlējušies savu nākotni saistīt ar mēbeļu galdnieka, kokgriezēja amatu. Pie I.Baņķa praktiskās iemaņas iegūst arī vairāku skolu, tostarp Jelgavas Tehniskā liceja audzēkņi. Labākās skolas noteikti sadarbojas ar Amatniecības

esi nedēļām ar rokām slīpējis, bet varbūt par mikrona tiesu neizslīpējis, ir vērtība. Jo tev ilgāk rokās tā manta tapusi, jo mīļāka pašam un vērtīgāka īpašniekam.

Katru gadu mācības pie I.Baņķa sāk kādi 25 puīši, apmēram puse no viņiem pēc trīs gadiem sekmīgi aizstāv zella diplomu. Lielākoties tie ir puīši, kas beiguši deviņo klasi, ir arī vecāki. Viņi parasti nevēlas mācīties valsts skolās, bet arī palikt «uz ielas» negrib, tādēļ labāk mācās kārtīgu amatu, paralēli vidējo izglītību iegūstot vakarskolā.

Pats I.Baņķis, pabeidzis Valdemārpils vidusskolu, gribēja būt fizikultūras skolotājs. Viņam padēvās sportošana, vieglatlētika. Tad nodienēja armijā, pāris gadu nostrādāja būvniecībā un tikai pēc tam, izjutis interesi un nepieciešamību, iestājās Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolā. To pabeidza ar mākslinieka meistara diplomu. Atgriezies Valdemārpilī, strādāja Lubezeres sovhozā, darināja no koka suvenīrus. Uzaicināts strādāt vietējā vidusskolā, viņš sāka pasniegt zīmēšanu un darbmācību. Paspiedzēja darbā pagāja astoņi gadi, kad notika pārmaiņas gan izglītībā, gan tās finansējumā, pašvaldība vairs nespēja samaksāt darbmācībā kokapstrādes novirzienu: vienīgais pieejamais minimums paredzēja skolās

Igurds Baņķis: «Trīs gadi zellošs, tad vismaz pieci gadi jānostrādā patstāvīgi. Tikai tad var tapt par amata meistaru.

izstādes eksponātu cienīgi darinājumi. Kad sākumā ierodas jauni zēni, grūti iedomāties, ka viņi, šādi, šādu mācību, viņi gribēs radoši strādāt? Viņiem nebūs sakārtota vide...»
Igurds stāsta: «Dažs pūsis at-

AUTORA FOTO

zeļļiem jāiziet biznesa un amatniecības vēstures kursi, tikai tad pasniedz diplomu. Lai vēlāk kļūtu par meistaru, jānostrādā vēl vismaz pieci gadi. Tad jau katrs pats jutīs – ja viņš būs iekšēji gatavs patstāvīgam darbam, viņš ies un to meistarsīki taisīs.

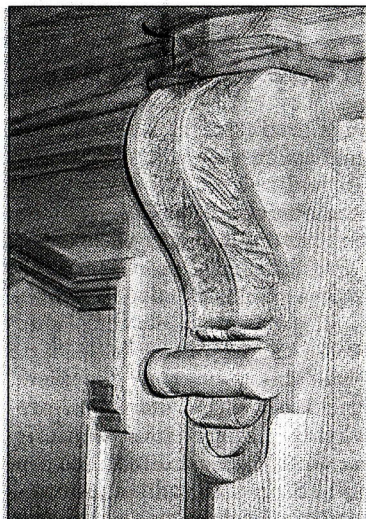
Valsts apmācības sistēmā amatniekam nav iespējams iegūt profesionālu kvalifikāciju, valsts nespēj nodrošināt izaugsmi. Tā var sniegt tikai vispārīgu zināšanu pamatus. Agrāk tika piešķirta kvalifikācija – attiecīgi 3., 4.,

teikti sadarbojas ar Amatniecības kameru. Ar valsts dotajām zināšanām ir pietiekami tikai tik daudz, lai strādātu kādā rūpnīcā, firmā, kur ražo masu produkciju. Daudzās valstīs, piemēram, Somijā, Dānijā, Norvēģijā tādā veidā amatniecība vispār izzudusi. Tur koka karotes grebj programmējami darbaldā. Taču cilvēki labprātāk iegādājas tās, ko firmas iepērk pie mums, – ar rokām darinātās.

Lai arī Igurda mēbeles nav tik izslīpētas kā rūpnīcā pulētās, taču visā, kas ar mašīnu darināts, nav – mīlestības. Savukārt tur, kur

mais minimums paredzēja skolās mācīt tikai mājdarbu. No skolas bija jāiziet, taču tad gan skolēnu vecāki, gan paši puīši nāca pie Igurda, lūgdami privāttundas. Viņš, vēlēdamies, lai viss būtu maksimāli sakārtoti un pēc iespējas «pamatīgi», savāca savus agrākos darbus un to fotogrāfijas, nolika meistarsīki, iegādams abus – mēbeļu galdnieka un kokgriezēja – meistara diplomus, un izveidoja savu meistardarbnīcu. Kopš tā laika desmitiem puīšu izšķiras par trīs zeļļa gadiem, lai Igurda vadībā kļūtu par izciliem mēbeļu galdniekiem un kokgriezējiem.

Igurda māja nav nedz «šika», nedz lepna. Tajā pilnīgi viss ir roku darināts: meistara privilēģija ir sev atstāt labākos zeļļa darbus. Katra mēbele ir unikāla: durvis, skapji, molberts, gultas, divāni, krēslī – tie visi ir jebkādas

Rūpnieciski tādus skapjus neizgatavot.

Kauliņu mājas namdurvis nesargā suns, bet mājīguma simbols – runcis. Durvis liecina, ka aiz tām mīt ģimene, kura cienu vērtības.

jauni zēni, grūti iedomāties, ka viņi pēc dažiem gadiem spēs izgatavot tik filigrānas mēbeles.

Igurds stāsta par kādu puisi, kas divus gadus pacietīgi slaucīja darbnīcu, vēroja, kārtoja instrumentus. Trešajā gadā viņš it kā atvērās: visu sāka darīt perfekti. Kluss, mierīgs viņš visu laiku tam bija gatavojies. Tūlīt viņam būs zeļļa stiķis taisāms, diploms aizstāvams. I.Baņķis ziņa – viņš tam ir iekšēji gatavs.

I.Baņķis ir Latvijas Amatniecības kameras valdes loceklis, tagad viņš atjauno Talsu Amatnieku biedrību. Jo uzskata, ka amatniekiem jābūt vienotiem, lai celtu meistara prestižu. Tie, kas reģistrējas amatnieku biedrībā, saņem amatnieka karti, kas dod tiesības strādāt jebkuru darbu. Oficiāli. Mājās jau visi kaut ko dara, bet, kā uzskata I.Baņķis, drīz Valsts ieņēmumu dienests tādus ķers rokā. Un «kaktinieki» nāks uz amatnieku apvienībām, jo būtībā taču neviens «no ielas» nedrīkst ielikt kaut durvis – var pienākt nodokļu inspektors un paprasīt: ko tu tur dari? Kas tu tāds esi? Firmā nu nestrādā, nodokļus nemaksā, tad nu – cap-carap! – nems tik ciet!

Valstij vai firmai ir izdevīgi plānot: šodien uztaisi desmit ķebļu, rīt tik, gada laikā tik. Lielražošana. Bet amatnieks strādā radoši, viņam nav divu vienādu darbu. Jā, grāmatvedībai jābūt, arī Igurdam tā ir kārtībā.

Viņam reizēm jautājot: «Ko tu te rušies, kam tev to amatniecību vajag?» Bet viņš atbild: «Ja nu man mazbērni iedzimst, ja arī

Igurds stāsta: «Dažs puisis atnāk lielīgs: es skolā esmu to darījis un to protu. Es saku: uztaisi man to un to. Un vēl vienu. Un vēl. Viņš man: a, kāpēc? A, tāpēc, ka es tā gribu. Jo jāiemāca puisim, ka klients viņam pasūtīs tieši to un tieši tā, kā viņam gribēsies. Ja tu nemācēsi uztvert klienta vēlmi un, radoši papildinājis, to pasniegt kā sava darba augli – tāds tu nevienam nebūsi vajadzīgs. Tāpēc nepuksti.»

Igurdam nav ne mantojuma, ne milzu rēķina bankā. Viņa vecvecāki bija kalpi, vecāki kalpotāji. Viss, kas Kauliņos ir, viņa paša «savilktis» – uzmeistarots, iekārtots. Protams, mācekļi meistaram maksā. 100 latu gadā, tāda ir zeļļu skolas nauda. Ja sarēķina izdevumus par materiāliem, instrumentiem – ar šo maksu daudz par maz. Taču meistardarbnīcā tiek radītas materiālas vērtības, ar tām Igurda uzņēmums tiek finansiāli uzturēts, tie ir viņa ienākumi. Puīši Valdemārpilī, Lubē ir īrē istabiņas. Talsinieki braukā. Trīs puīši, kuriem nav pa kabatai irēt mitekli, pagaidām dzīvo turpat, virs darbnīcas. Viņiem tad Igurds dažbrīd ir «mamma un paps baro». Puīši kādreiz arī jāpabaro. Tā tie trīs gadi jānomācās. Un tad ir neatkārtojams prieks redzēt, kā visi izauguši, pilna sēta ar brašiem vīriem!

«Man ar viņiem ir liels kontakts. Vajadzības gadījumā nebūtu problēmu visus sapulcināt, lai kādu grandiozu pasūtījumu veiktu. Tā ir vienreizēja mūsu kopības un savas prasmes apziņa. Lieliska izjūta.»

Valdemārpilis — bīšu noslēpumi un dizāka liepa

Valdemārpilis atrodas Talsu rajonā. Ta ir neliela pilsētiņa ar lauku teritoriju, kur kopu- ma dzīvo 2800 cilvēku, no ku- riem aptuveni puse ir pens- jās vecumā. Sobra "Lauku Avīzī" abonē 102 valdemārpi- lieši, taču, ka uzsvēr vietējas pasta nodalnes vadītāja Līdija Zihmane, nākama gada sāku- ma tādā bus krītnī vairāk, jo katrs vēlas saņemt lielisko dāvanu — "Lauku Avīzes" ka- lendāru.

Laima Linuza
Līgas Vasiņinas foto

Valdemārpilis pilsētas domes priekšsēdētājs Juris Stok- manis pašvaldības nākotnī

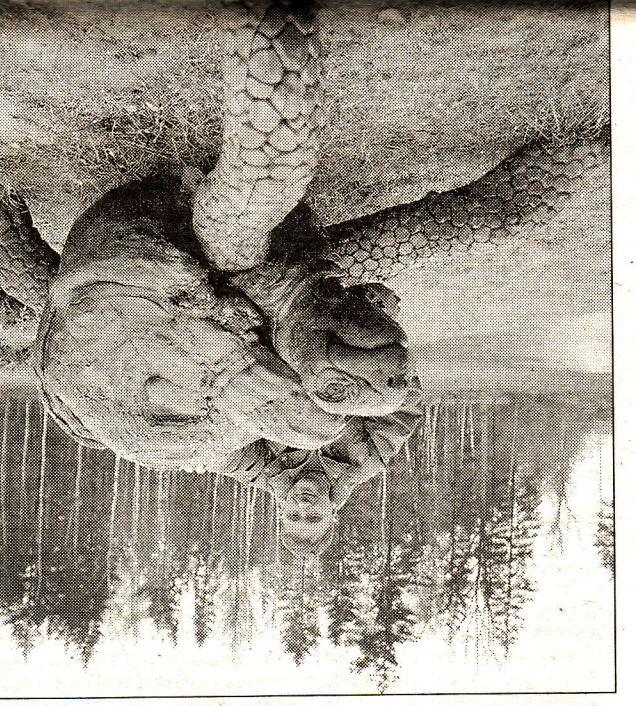
Lielākā baznīca un Elku liepa

Senāk — ebreju pilsēta

Ka stāsta Valdemārpilis pilsē- tas domes priekšsēdētājs Juris Stokmanis, 1929. gadā Sa- smaka pārdēvēta par Valde- mārpili, lai pagodinātu krīšāņa Toties tagad baznīcēnu nētrūk- demārpilis praktiski izmīnusi. Valdemārpilī ir arī Aļavas baznīca, kas savlaicī būvēta par vairāku muiznieku ziedoto naudu un izceļas uz visas Kur- lēdas vērienīgāka — lūgšanas tēlpa lielāka nekā Liepājas Tris- Valdemārpilīēši var lepoities ar ar to, ka tie atrodas Baltijas priekšsēdētājs cer, ka saimie- ras kāpnu principa — no dzim- šanas līdz mīršanai, turklāt drānas, var apūlīkot arī dzīvas drosminieki, gērbušies aizsarg- ki tālāka nākotnē spēs piesais- uz ieguldīto līdzekļu drīzu at- maksāšanos.

— Valdemārpilis tālāko nākot- ni saistīti tikai un vienīgi ar tūris- mu, jo attīstīt ražošanu te nav iespējams — jāuniesi uz šejieni, tas, tālab kvalificēta darbspē- produkts, bet gan bišu sviests. Tapāt izpētīts, ka biļi tēviņš ap- augļo tikai vienreiz mūžā un vē- tāk visas dzīves garumā viņa mēne ir izveidojusi Meza muze- ju, kuru gada apmeklēt aptuveni 4000 cilvēku. Bet Riekstiņu gi- mene iekopusi Laumu parku, zīvē utt. Piemēram, bites ķem- kopēja, gan celmīcē, gan tri- — Bīte dzīves laikā ir gan ap- deļ olināsa.

Laumu parka saimnieks, Valdemārpilis, kuruš šovasar strādāja tikai otro sezonu, bet daudz interesantu — apūveni 15 000 cilvēku. Lielākoties tie bija latvieši, taču gādītas arī pa- kādam amerikānim, vācietim Roberts Riekstiņš cer, ka nā- kotnē arzermieku bus vairāk, jo parks tiek aktīvi reklamēts. Vide aizsardzības un reģionā-

Laumu parks — tūrisma degpunkt

Ipašas uzmanības vērts ir Laumu dabas parks neāliu no spēlams; sabrukta, — stāsta Pilsētas galva stāsta, ka Val- demārpilī veiksmīgi darbojas divi viesu nami, kur cenas ir ze- mākas nekā vidēji Latvijā — no 3 līdz 5 latiem par dienakā. Turklāt visur ir labiercības, lau- ku pīrnas, bankētiņas, vie- lās aizsardzības un reģionā-

Viesu namu top vairāk

— Bīte dzīves laikā ir gan ap- deļ olināsa. Laumu parka saimnieks, Valdemārpilis, kuruš šovasar strādāja tikai otro sezonu, bet daudz interesantu — apūveni 15 000 cilvēku. Lielākoties tie bija latvieši, taču gādītas arī pa- kādam amerikānim, vācietim Roberts Riekstiņš cer, ka nā- kotnē arzermieku bus vairāk, jo parks tiek aktīvi reklamēts. Vide aizsardzības un reģionā-

Kurzemes plašāka baznīca atrodas tieši Valdemārpilī.

400 gadus vecā un Baltija pla-

Trīs stīpras saimniecības

— Pozitīvi, ka pēdējā laikā musu pusē veidojas zemes trīs saimniecības. — Pozitīvi, ka pēdējā laikā musu pusē veidojas zemes trīs saimniecības. — Pozitīvi, ka pēdējā laikā musu pusē veidojas zemes trīs saimniecības.

400 gadus vecā un Baltija pla-

Par to, kas sagaida "Lauku Avīzes" d...
 Eiropas Savienības laik...
 jaunaļam zem...
 Mārtiņa...
 Talsu rajona...
 SIA "Kontakts...
 6. decemb...
 No pikst. 14 līdz 11...
 apmeklētājus pieņem...
 zemkopības ministra pad...
 Valsts zemes dienesta ge...
 "Lattiekorn" galvenais sp...
 Hipotēku un zemes bank...
 Inesis Feļteris...
 juriste mantdošanas un z...
 Dagnija Zicāne...
 Nodarbinātības valsts die...
 Juriste darba likumdošan...
 aizsardzībā Rita Dindun...
 Valsts sociālās apdrošinā...
 Baiba Feļsberga...
 psiholoģe Ginta Teļvane...
 Bus aplūkojama...
 labāko...
 Klātesošie "Lauku Avīze...

emārpilī - pumi un dižākā liepa

Pilsētas domes vadītājs Juris Štokmanis runā par pilsētas nākotni un tūrismu.

Valdemārpilī - bazuņa un liepa

Valdemārpilī skatāmi vairāki pieminekļi, piemēram, 19. gadsimtā celtā luterāņu baznīca, kas gan pēc uzcelšanas bijusi tukša, jo tieši šajās dienās mēris un tūkstos cilvēkus praktiski izmirusi. Valdemārpilī baznīcēnu netrūkst, Valdemārpilī ir arī Ārlavas baznīca, kas savulaik būvēta muižnieku ziedoto izceļas uz visas Kurzemes, jo ir Kurzemes nozīmīgākā — lūgšanas vieta nekā Liepājas Trīsbaznīcā.

Valdemārpilī var lepoties ar to, ka te atrodas Baltijas lielākā liepa, kura nodēvēta Valdemārpilī. Lēš, ka kokam ir 400 gadu. No vēsturiskajiem objektiem jāmin arī pils, kuru domei izveidot kārtīgiem saimniekiem jau sakopuši pils tagad veic atjaunošanas darbus pils iekšienē.

Kurzemes plašākā baznīca atrodas tieši Valdemārpilī.

Priekšsēdētājs cer, ka saimnieki tālākā nākotnē spēs piesaistīt tūristus, taču, kā jau ar pilīm tas notiekot, diezin vai var cerēt uz ieguldīto līdzekļu drīzu atmaksāšanos.

— Valdemārpils tālāko nākotni saistu tikai un vienīgi ar tūrismu, jo atbilstīgi ražošanu te nav iespējams — jaunieši uz šejieni pēc mācībām atgriezties nevēlas, tālab kvalificēta darbaspēka trūkst. Toties tūrisma jomā jau tagad ir lietas, ar kurām lepojamies. Piemēram, kāda ģimene ir izveidojusi Meža muzeju, kuru gadā apmeklē aptuveni 4000 cilvēku. Bet Riekstiņu ģimene iekopusi Laumu parku. Vispār jau mēs atrodamies pa ceļam uz Kolkas ragu, tālab, garām braucot, kāds tūrists iegriežas arī pie mums, — cerīgi noskaņots domes vadītājs Juris Štokmanis.

Laumu parks — tūrisma degpunkts

Īpašas uzmanības vērts ir Laumu dabas parks netālu no Valdemārpilī, kurš šovasar strādāja tikai otro sezonu, bet paguva uzņemt fantastiski daudz interesentu — aptuveni 15 000 cilvēku. Lielākoties tie bija latvieši, taču gadījās arī pa kādam amerikānim, vācietim vai zviedram. Parka saimnieks Roberts Riekstiņš cer, ka nākotnē āpmeklētāji būs vairāk.

ras kāpņu principa — no dzimšanas līdz miršanai, turklāt drosminieki, ģērbusies aizsargdrānās, var aplūkot arī dzīvas bites. Roberts Riekstiņš ar gandarījumu stāsta, ka ekskursijā ierodas arī profesionāli biškopji, kas vēlāk secina, ka par bitēm ir uzzinājuši daudz jauna. Piemēram, pētījumi liecina, ka vasks ir nevis ziedos savāktis produkts, bet gan bišu sviedri. Tāpat izpētīts, ka biči tēviņš apaugļo tikai vienreiz mužā un vēlāk visas dzīves garumā viņa dēj olināš.

— Bite dzīves laikā ir gan apkopēja, gan celtniece, gan friziere utt. Piemēram, bites ķemēm viena otrai muguru. Interesanti arī tas, ka bites ir ļoti kārtīgas un neskraida no viena zieda uz citu, bet gan izlidojuma laikā izvēlas tikai vienus, piemēram, tikai ābeļu vai tikai plieņņu ziedus. Tāpat ne jau katrs zina, ka sešstūris ir visideālākā ģeometriskā forma, kur iemūrēts medus. Ja tie būtu četrstūrīši, tad visa konstrukcija, iespējams, sabruktu, — stāsta Laumu parka saimnieks.

Viesu namu top vairāk

Pilsētas galva stāsta, ka Valdemārpilī veiksmīgi darbojas divi viesu nami, kur cenas ir zemākas nekā vidēji Latvijā — no 3 līdz 5 latiem par diennakti.

400 gadus vecā un Baltijā platākā liepa.

izveidot atpūtas kompleksu. Tā ir laba zīme, jo apliecina vietējo cilvēku pārliecību, ka tūristu skaits nemiņīgi augs. Arī pašvaldība iespēju robežās cenšas iekārtot tūristiem labvēlīgāku vidi — par domes naudu nesen tika sakopta un izbūvēta pludmale, kuru diemžēl šajās dienās pamatīgi pabojājuši vandāļi, izsītot stiklus tualetē un apgaismes lampas. Tomēr šīs nebušanas drīzumā tikšot novērsta. Tāpat dome ezermalā ierīkojusi aptuveni 80 automašīnām domātu stāvvietu, kuru nākamgad plānots noasfaltēt. Šogad sakopta arī brīvdabas estrāde, kur vasarā notika rajona Dziesmu svētki un vērienīga Ligo svinēšana ar teātra žurkas Kornēlijas piedalīšanos. Pasākumi pulcēja pāris tūkstošus cilvēku.

Trīs stipras saimniecības

— Pozitīvi, ka pēdējā laikā mūsu pusē veidojas zemes tirgus, proti, cilvēki vēlas pirkt zemi gar Sasmakas ezeru. Prieks, ka pircēji ir nevis ārzemnieki, bet vietējie. Tomēr Valdemārpilī māju iegādāties arī kāds pensijas vecuma vāciešu pāris. Viņi te dzīvo kā Dieva austi. Cik var

noprast, vēlas pavadīt vecumdienas tuvāk dabai, elpojot tīru gaisu un ēdot tīrus produktus, — saka Juris Štokmanis.

Jautāts, kā klājas vietējiem lauksaimniekiem, priekšsēdētājs saka, ka par veiksmīgiem un tādiem, kas varētu izdzīvot arī Eiropas Savienības apstākļos, varētu nosaukt tikai kādus trīs četrus zemnieku saimniecību īpašniekus, kas nodarbojas ar piena lopkopību, cūkkopību un graudu audzēšanu. Cūkkopjiem gan lielu robu iegriežot kontrabandas pieplūdums, jo tad strauji sarūk gaļas iepirkšanas cenas. Pārējie zemnieki nodarbojas ar visu pa druskai, bet par nopietnu saimniekošanu to nosaukt nevarot.

Pilsētas šodien veiksmīgi stiprina nodokļu maksātāji — energoceltniecības firma "Kontakts", kā arī kokzāģētavas un galdniecības cehi, kas savu produkciju eksportē uz Angliju un Vāciju. Pieprasījums pēc koka produkcijas ir tik liels, ka izpildīt visus pasūtījumus nemaz nespējot. Veiksmes iemesls — augstā kvalitāte un Rietumu tirgum zemās cenas. Tāpat pilsētā darbojas zivju pārstrādes cehs, kas precī eksportē uz Baltkrieviju. **[LA]**

"Lauku Avīzes" dienas atkal ir klāt!

Par to, kas sagaida Latvijas laukus rīt, parit un Eiropas Savienības laikos, jebkuru citu ar šo nozāri saistītu jautājumu varēsiet uzdot

jaunajam zemkopības ministram
Mārtiņam Rozem

Talsu rajona Valdemārpilī
SIA "Kontakts" zālē, piektdien,
6. decembrī, plkst. 15.

No plkst. 14 līdz 15
apmeklētājus pieņems un individuāli konsultēs

- zemkopības ministra padomnieks Jānis Lapše
- Valsts zemes dienesta ģenerāldirektors Guntis Grūbe
- "Lattelekom" galvenais speciālists Aivars Kreilis
- Hipotēku un zemes bankas valdes priekšsēdētājs Inesis Feiferis
- juriste mantošanas un zemes reformas jautājumos Dagnija Zicāne
- Nodarbinātības valsts dienesta direktors Alvis Vītols
- juriste darba likumdošanā un politiski represēto tiesību aizsardzībā Rita Dindune
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras eksperte Baiba Felsberga
- psiholoģe Ginta Teivāne

Būs aplūkojama karikatūrista Ērika Oša labāko darbu izstāde.

— Diez vai saimnieka izpalīgs šodien to spētu, — tā Ēriks Prokopovičs. — Uzrautu vēderu pirmajā nedēļā... — Cits dokuments atgādina, ka trīsdesmito gadu bezdarba laikā izsolēs laimējās tikt pie darba vīriem, kas, zobus sakoduši, visveiklāk noklēdza uz leju sākotnējo maksas summu, piemēram, malkas gatavošanā. Krietni tālāk apstāties vedina zvaniņu kolekcija. Viens no tiem 1915. gadā ieskandinājis kāzinieku pajūgu, kas vedis uz baznīcu līgavu no Vandzenes pagasta. Pēcāk draiskais skandinātājs noglabāts lādē — tāpat kā līgavas tērps. Ak, man jau gan gribētos zināt, vai līgavai dzīve atvērusies tikpat dzidra, kā drošinājais zvaniņš!

Ēriks Prokopovičs turpina stāstu par neparastiem atradumiem — arī tiem, kas šai telpā neglabājas. Pa stobru lādējams stroķis, tā sauktā vilku bise, vaska drānā ievīstīta, gulējusi Zūru mājas bēniņos. Varbūt no 1905. gada? Cik ilgi, to nav zinājusi arī vecā saimniece.

Gribat dzirdēt par ko mīlīgāku? Pleskarietles pannai, kurā rūpīga saimniece grauzdējusi cīgoriņus kafijai. Pievilcīgais aromāts, kas nāk no šī darbarīka, vedina atcerēties bērniību. Bet vai barona ceļojumu lādē nav apbružātā diplomāta priekštece?

Traģikomiska epizode — trīs dienas pirms otrā pasaules kara vietējie varasvīri sprieduši par ielu vārdu maiņu Valdemārpīli. Piemēram Cunces ielu ieteikts pārdēvēt par Traktoru ielu... Smaids nodziest, kad nākamais stends atgādina, cik gramu pienācs

noņemtnē ieslodzītajam vācu laikā. Mazs, ļoti mazs miltumīnš, šķipsna erzackafijas. Bet vai to saņēma? Un vai ar to varēja izvilkēt dzīvību?

Ēriks Prokopovičs: — Tai gadā pirms pārbūves sākuma šās telpas eksponātus pārbaudīja komisija, ko vadīja republikas muzeju pārvaldes priekšniece. Lika izvākt visus, viņprāt, aplamos dokumentus un lietas. Uzstāja, lai novācu sarkanbaltsarkano karogu, Hitlera bildi un vēl šo to. Atzina, ka nav samēra starp plātības ziņā prāvāku buržuāziskās Latvijas laika stendu un to, kurā redzami 1905.—1906. gada notikumi. Bet

ugunskrustu uz gadagrāmatas vāka kāda slaucēja ieskatīšot par kāškrustu — lai novācot.

— Jā, vai daudz slaucēju, vispār laucinieku, ir iegriezies šai telpā?

— Varbūt kāda desmitā daļa valdemārpilnieku, dažas skolēnu klases. No vidusskolas agrāko gadu vēsturniekiem nav bijis neviens. Kādreizējais skolas direktors V. Seleklis zaudēja interesi, kad atteicu viņa priekšlikumu — pārvērst šo vākumu par skolas muzeju, pārvietot uz mazās skolīņas telpām.

Negrasos vērtēt, kādā pakāpenībā ir izstādīti dokumenti, kā tie atlasīti. Nevai cāju, cik no vākuma ir Ērika Prokopoviča atradumi, cik atnesuši tuvāki un tālāki dzīvotāji. Katra kolekcija sevī slēpj lielu darbu un rosina veselu izjūtu gammu. Pat tad, ja tā atkārtu tuvīnā kaimiņmuzejā redzēto.

Varbūt kāds vēstures pieminekļis nebūtu tieši sapostīts.

Zaldāta kaska — skaudra atgāadne par bijušo.

DAIŅA KARKLUVALKA foto

ja cilvēki rūpīgāk būtu iepazīnušies ar pagātni? Ko nogalnieki, piemēram, zina par senkapjiem — Velna laivu? Senču ugunskapus, ko apzīmē laivas veida akmeņu krāvums, pērnajā vasarā vēlējās redzēt zviedri. Šī vieta ir sapostīta. Pirms gadiem kāds esot grašījis šos laukakmeņus iebūvēt kūts pamatos. Kāds cits te rakņājis, iedomātu mantu

meklēdams. Un vēl, un vēl. Kam jāsarķst visvairāk? Gidam, Ērikam Prokopovičam nācies to pieredzēt. Arī tad, kad seno baronu pēcteči lūdza parādīt, kādas izskatās tēvutēvu pils. Viesi bijuši patīkami pārsteigti par Nogales pils un parka sakoptību. Valodas nav raisījušās pie Popervāles pilsdrupām.

Mēs un mūsu laiks. Pavi-

sam nesēn kāds garnadzis mēģinājis uzlauzt vecās stacijas ēkas durvis. Droši vien tāds, kas nav pakustinājis pirkstina, lai pats ko saglabātu vēsturei. Zaglīš būtu vilies; tāpat kā tie, kas rakņājis pie Velna laivas. Šai kolekcijas telpā, cita starpā, ir tikai neliela daļa no Ērika Prokopoviča vākuma.

BIRUTA DRIĶE

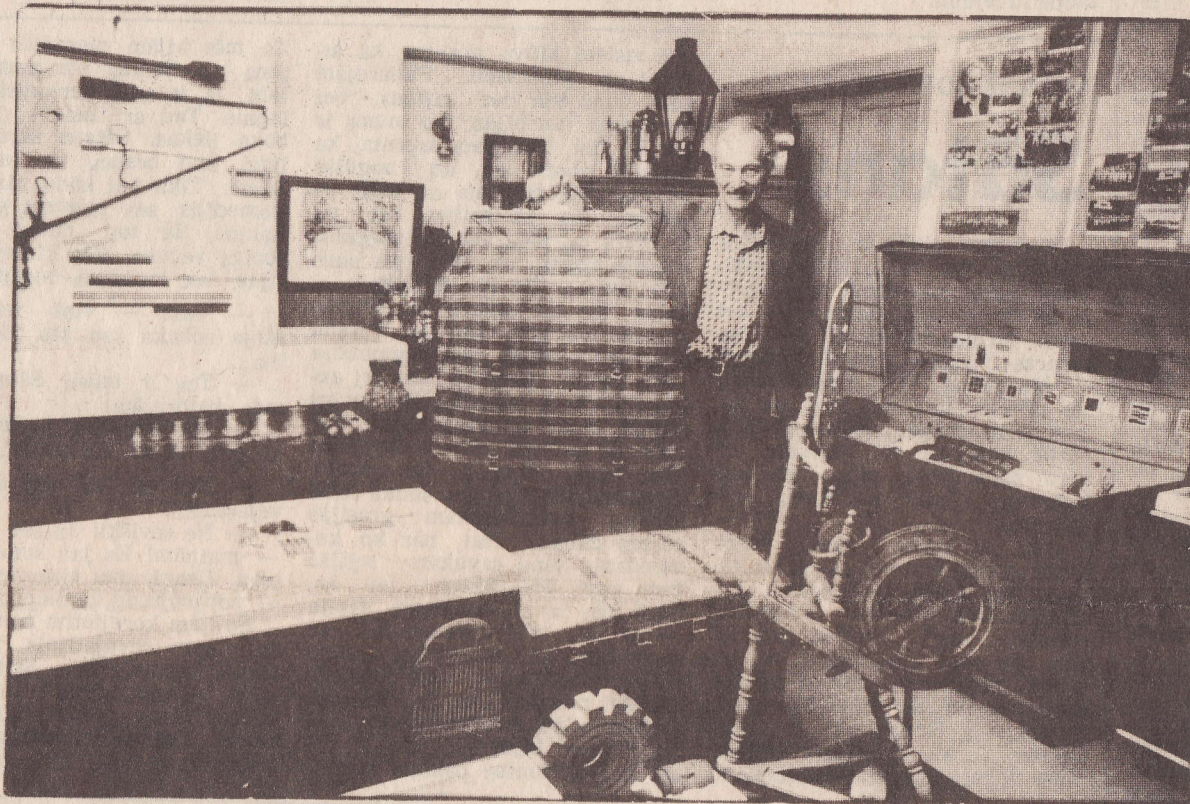
Nav tikai melna un balta—čukst vēstures rats

Katrs rakstīts vārds ir daļa no vēstures. Šo patiesību atgādina arī ĒRIKA PROKOPOVICA personiskās kolekcijas eksponāti Valdemārpilī.

Lietas un dokumenti vākti kopš gadiem, kad laukos zemē sagrauda daudz veco māju un tapa lielle tīrumu masīvi, upurējot dažu vēl labu viensētu. Saņemtie rubļu tūkstoši kādam varbūt šķita liela nauda. Peļņas priekā aizmirs, ka kopā ar veco māju pazūd arī kaut kas no dzimtas auras.

Kālab to saku? Nule ar mani ruhā lietas un dokumenti, kas vai nu izglābti no iemešanas kurtuvē vai apbēšanas kopā ar veco māju. Kā allaž, ja kāds ko aizrautīgi dara, rodas gan labvēji, gan skeptiķi un kritiķi. Tas — mazai intrigai.

Jūtu, kā sacenšas ekspozīcijas materiāli, vedinot mani senās takās. Varbūt — trīsdesmitajos gados, kad mūsu zemē publicēja noteikumus, kas jāiespēj kārtīgam lauku puisim? Arī — stunda izdakšot trīs 400 kilogramu siena vezumus.

Eriks Prokopovičs pacēlis senlaicīgu, apjomīgu ceļojumu somu.

Tie nav sīkumi

Maija otrajā pusē Valdemārpiļš vidusskolā izstādē darbmācības klašu skolēni bija izkārtuši labākos un interesantākos darbus, meitenes modes skatē demonstrēja pašu darinātos tērpus, jaunieši varēja uzzināt par uzņemšanas noteikumiem šajā mācību iestādē ar darbmācības novirzienu.

Svētku noskaņa valdīja visā skolā, bet uz direktora galdā gulēja kokapstrādes profesijas pedagoga Igurda Baņķa iesniegums ar lūgumu atbrīvot viņu no darba...

Igurda Baņķa vārds ir sabiedrībā pazīstams, jo viņš ir izdaudzīnāts kokamatnieks, mākslinieks šajā arodā. Vērojot viņa audzēkņu darbus, var spriest, ka viņš ir arī lielisks pedagogs. Kas tad ir noticis?

Visa pamatā ir visprozaiskāka realitāte — nav naudas, lai skolas

darbnīcās iegādātos nepieciešamo aprīkojumu. Līdz šim visi nopietni darbi tapuši Igurda mājās, personiskajā darbnīcā. Katram skaidrs, ka instrumentus šodien nav tik vienkārši nopirkt, un arī Igurds, piecietis un samierinājies ilgi, beidzot ir pateicis «pietiek!». Pedagogam nav nekāda konflikta ar skolas direktori vai ar citiem skolotājiem, kā varbūt varētu likties, viņu saprot un atbalsta pamatotās prasības. Tikai skolai nav naudas. Arī pagasts, kurš skolu pārņēmis, nevar atvēlēt tik daudz. Nav spēcīga uzņēmuma, kurš Valdemārpilī ieguldītu lielus līdzekļus jaunās paaudzes profesionālajā sagatavotībā.

Skolas direktore Zinta Valdmane uzsvēra, ka Igurds nekad nav prasījis sev algu, bet tikai un vienīgi apstākļus darbam. Tas liecina par attieksmi. Materiālās bāzes

iekārtošanai būtu nepieciešami vismaz divi tūkstoši latu. Ko darīt starp diviem mācību gadiem, kad turpmāk nopietni apdraudēta skolas specializācija? Problēmas ir arī meiteņu darbmācībā, bet tās nav tik samilzušas.

Energiskākie vidusskolas audzēkņu vecāki kopā ar direktori ieradās pie rajona padomes priekšsēdētāja G. Bieranda un lūdza palīdzēt. Z. Valdmane teica, ka tikai saņemts solījums palīdzēt, tikai skolai jāsigatavo sīks un precīzs prasību pamatojums ar konkrētām izmaksām, lai tad par tālāko varētu spriest attiecīga deputātu komisija un rajona padome.

ILZE KĀRKLUVALKA

**Attēlā: Darbi ir lieliski. Tie ta-
puši pedagogu Lienas Kauli-
ņas, Ligitas Druvas un Igurda
Baņķa vadībā.**

DAIŅA KĀRKLUVALKA foto

Pakalnu pilsēta atgūst vēl stiprāku roku

LĪKSMA BEBRE

TALSI. Šonedēļ Talsos atjaunotas nozagtās pilsētas ģerboņa skulptūras detaļas – roka ar ozolzaru vainagu.

Roku ar vainagu no kārtīga ozolkoka Igurda Baņķa meistardarbnīcā izgatavojis viņa māceklis Viesturs Celms, un veikums kalpos arī kā puīša diplomdarbs. Jaunizgatavotā roka atšķiras no tās, pie kuras talsenieki bija pieraduši iepriekšējos gadu desmitus, bet ir ģerboņa oriģināla kopija. Kad roka bija nozagta, meklētas liecības, kā tā izskatījās agrāk, un Talsu novada muzejā atrasts tās no laikzoba cietušais oriģināls. "Tagad roka ir muskuļotāka. Pilsētnieki joko, ka nu Talsi ir kļuvuši stiprāki," ar smaidu sacīja Talsu pilsētas domes sabiedrisko attiecību speciāliste Inga Ieviņa.

I. Baņķis atzīst, ka iepriekšējā padomju gados izgatavotā roka sava nekvalitatīvā pasākta dēļ viņam uzdzinusi alerģiju – tā bijusi šķība, krāsota nedabiski rozīgā tonī un nesaderējusies ar zaļi krāsoto bumbu, pie kuras piestiprināta. Gluži pretēji meistars vērtē muzejā atrasto rokas oriģinālu, kas bijis lielisks Zeberiņa kokdarbnīcas meistaruru darbs.

Pirmdien Talsu tiesa nosacīti sodīja jauniešus, kuri ālējoties pērn īsi pirms Jāņiem nolauza un aiznesa Talsu

KRISTAPA BANĶA FOTO

Talsu ģerboņa skulptūra Brīvības un Saules ielas krustojumā savā atjaunotajā izskatā.

simbolu, piebilda I. Ieviņa. Huligāniskajā izlēcienā visvairāk vainīgajam tiesa piesprieda atlīdzināt pašvaldībai nodarītos zaudējumus – 250 latus. Spriedumu vēl var pārsūdzēt likumā noteiktajā kārtībā.

Ģerbonis simbolizē pāri Talsu pakalniem sveicienam paceltu ozolzaru vainagu, skaidroja I. Ieviņa. Kā zināms, Talsi lepojas, ka ir pilsēta ar deviņiem pakalniem un diviem ezeriem.

LAK viesojās Gustava Zemgala mazmeita

Vilnis Kazāks sveic Andu Andersoni jubilejā

Trešdien, 25. augustā Latvijas Amatniecības kamerā viesojās Anda Andersone, pirmā Latvijas prezidenta Gustava Zemgala mazmeita. Viesošanās bija īpaša, jo tieši 25. augustā Andersones kundze svinēja savu dzimšanas dienu.

Anda Andersone jau no 13 gadu vecuma dzīvo ASV Kalifornijā. Tur atklājusi sevī zīmēšanas un gleznošanas talantu, ieinteresējusies par mākslas terapiju. Šajā ciemošanās reizē Latvijā Vecrīgas galerijā BONHAN S.S tika atklāta Andas Andersones personālizstāde, kas

Maizes ceptuve "Lāči" 14. un 15. augustā svinēja savu 11. dzimšanas dienu. Arī šoreiz "Lāču" saimnieks maizniekmeistars Normunds Skauģis vairāk bija padomājis par to, lai lielāks prieks par svētkiem būtu apmeklētājiem un maizes ēdājiem – lieliem un maziem. Paldies par to!

Diāna Karaša

"Lāči" saimnieks N. Skauģis un ražošanas vadītājs J. Dāvids

Pēc Latvijas Amatniecības kameras prezidija locekļa, Talsu amatnieku biedrības vadītāja, meistara Igurda Baņķa uzaicinājuma 14. augustā notika prezidija izbraukuma sēde.

Kā jau bija runāts, Igurds mūs sagaidīja Valdemārpils centrā pie baznīcas, iet kā viņš te būtu pats galvenais. Izrādījās, ka tas nav tālu no patiesības, - viņš ir ievēlēts Valdemārpils domē. Te arī pirmā atziņa: amatnieku organizācijām ir nopietni jāstrādā ne tikai savā, bet arī pilsētas labā.

Igurds prezidija izbraukuma sēdi bija organizējis ļoti nopietni: pārdomāta dienaskārtība, kura nebija apspriežama, bet kārtīgi izpildāma. Te arī otra atziņa: ja kaut ko uzņemies, tad arī izdari un kārtīgi, līdz galam. Šajā aspektā amatnieki bieži grēko.

Vispirms aizbraucām un iepazīnāmies ar Igurda māju, ģimeni un apkārtni. Izrādījās, ka tā ir izcili kārtīga, sakopta, bieži ļoti lietišķa, bet lietišķumu bieži pārtrauc tādas sirsnības un romantisma izpausmes, ka to vienkārši nevar vērot bez atklātas sajūsmas. Trešā atziņa: ir jāmaina amatnieku morāle, ka „kurpniekam nekad nav kurpes” – amatnieks ar savu piemēru parāda klientiem, kā ir jādzīvo, tad arī klientu netrūks.

Acis un dvēseli izpriecējuši, pienāca kārtā sārtīgām brokastīm. Ceturrtā atziņa: nepaēdis cilvēks nekad kārtīgi nestrādās.

Tālākā programma paredzēja iepazīties ar interesantākajiem apkārtnes dabas un cilvēka radītiem objektiem. To bija daudz, un iepazīšanās darbs bija nopietns. Šeit arī piektā atziņa: nedzīvo aizsietām acīm, redzi, kas notiek apkārtnē un pieliec kaut ko labu arī no sevis.

apmeklētājus priecēja ar krāšņiem, tautiskiem motīviem.

Šoreiz jubilāre uz Latviju bija atvedusi ne tikai savas gleznas, bet arī savus divus no trim dēliem – Filipu un Mārtiņu. Trešais dēls Pēteris palicis ASV pie savas ģimenes – sievas un mazās meitiņas. Mums, kā amatniecības pārstāvjiem interesēja Filipa nodarbošanās – namdaris. Vilnis Kazāks ar savu asistenti Līgu stāstīja ciemiņiem par gaidāmo namdaru, guļbūvju konferenci. Šķiet, viesus ieinteresēja ne tikai pasākums, bet arī pati Amatniecības Kamera.

Anda Andersone ir vecākā Zemgala dzimtas pārstāve un uzskata par savu pienākumu saglabāt vectēva Gustava Zemgala piemiņu. Tādēļ neizsīkstoshi ir Andersones kundzes un viņas dēlu spēki, lai noskaidrotu visus iespējamus šī Latvijas tautai tik nozīmīgā cilvēka dzīves mirkļus.

Gaidīsim Andersones kundzi un viņas dēlus atkal ciemos uz Latviju un palīdzēsīm arī mēs saglabāt Gustava Zemgala piemiņu!

Elīna Vadone

Lāču dzimšanas diena

Vispārliciecināšākā un emocionālākā bija iepazīšanās ar Igurda Baņķa meistardarbnīcu. Tā būtība sastāv no trīs daļām: materiālu sagāde un mašīndarbs, roku darbu darbnīca, kur top mēbeles un

kokgriezumi un pati galvenā telpa – „nacionālās ideoloģijas centrs” – teorētiskās apmācības klase. Tur mēs novēlam būt katram no Latvijas amatniekiem un pašam pārliecināties, kā jāstrādā ar mācekļiem un zeļļiem, lai noticētu, ka Latvijai ir bijusi brīnišķīga pagātne un to sagaida labas dienas nākotnē. Dziļi profesionālas lietas tiek veiksmīgi savītas ar mākslas un sociālas nozīmības jautājumiem. Sestā atziņa: īsta amatniecība vienmēr ir universāla, un nepastāv robežas tās pilnveidei un attīstībai.

Protams, mēs uz ielas nešķīrāties, - atgriezāties Igurda mājās, sacentāties tostu uzsaukšanā, zivju ēšanā, pankūku cepšanā. Septītā un pēdējā atziņa: ja kāds amatnieks neprot interesanti dzīvot, tad viņš nav īsts amatnieks.

Vilnis Kazāks

Āfrikā nemaz tik tumšs nebija

Mairita Balode

Jau desmito pavasari Valdemārpils vidusskolā tika rīkota mājsaimniecības klases audzēkņu un citu skolēnu mājturības stundās radīto darbu izstāde.

Tajā varēja aplūkot kokamatniecības izstrādājumus, batikojumus, rotaļlietas, telpu iekārtojuma maketus, zīmējumus un galda klājumus dažādiem svētku brīžiem ar iepriekšējā vakarā ceptām tortēm. Izstādes turpinājums bija modes skate «Āfrikā ir tumšs kā...», kurā pašu darinātos tērpus demonstrēja darbmācības klases meitenes. Tomēr publika pārliecinājās, ka Āfrikā nemaz nav tik tumšs, jo uz mēles prožektoru gaismā mijās tērps pēc tērpa un pāris stundu džungļu ritmos aizņirbēja kā krāsains serpentīns.

Kvalitāte aug

Bijušais Valdemārpils vidusskolas direktors, Izglītības valsts inspekcijas Kurzemes reģionālās daļas vadītājs Ojars Štāls «Talsu Vēstīm» apgalvoja, ka šogad modes skate viņu priecējusi vairāk nekā pirms dažiem gadiem. Šoreiz demonstrētie tērpi šķituši tuvāki dzīvei, praktiskāk izmantojami ikdienā vai svētkos. Arī 1999. gada darbmācības klases absolvents Andris Biters, kurš strādā Talsu novada muzeja mākslas nodaļā un studē vizuālo mākslu, atzina, ka ar katru gadu izstādes un modes skates līmenis aug. «Audzēkņi vairāk piedalās arī olimpiādēs un konkursos. Mēs vai nu bijām kūrāki, vai arī toreiz nebija tādu iespēju. Bet tas bija interesants laiks, radošs process un fantastiski skolotāji,» atceroties mācības Valdemārpils darbmācības klasē, sacīja Andris. Šogad par audzēkņu sagatavošanu izstādei un modes skatei vislielākā pateicība pienākas skolotājiem Ingridai Šah-tai, Andai Dzenei, Igurdam Baņķim, Andrim Vikainim un Mārim Namrikam. Patlaban mājsaimniecību Valdemārpilī apgūst 10. klasē sešpadsmit, 11. — divi, 12. — četrpadsmit audzēkņi.

Skaistumu ar kritisku aci vērtēt nav viegli

Žūrija — Valdemārpils vidusskolas skolotāja Kira Petroviča, kura agrāk strādājusi «Rīgas Modēs», un iepriekšējo gadu darbmācības klases absolventes Jolanta Zihmane un Aija Sujetova — atzinās, ka šo skaistu-

Autores foto

12. klases audzēkņa Reiņa Salenieka vecāki ir lepnī par dēla gatavoto Varakļānu novada galdu (priekšplānā). Mamma, skolotāja Aira Saleniece uzskata, ka vīrietīm kokamatnieka darbi jāprot, un šai atzīnai piekriņ arī Ojars Štāls, jo viņam zināšanas galdniecībā tagad lieti noder, atjaunojot māju.

mu vērtēt ar kritisku aci nav bijis viegli. Rokdarbu grupā 1. vietu ieguva Daira Šimpermane, 2. — Kristīne Jansone, 3. — Jana Gabrāne. Skatītāju simpātijas izpelnījās Dagne Ventīņa. Šūto tērpu grupā 1. vieta tika Kristīnei Jansonei, 2. — Martai Celmai, 3. — Agnesei Kinenai. Par publikas simpātijai tika atzīta Daira Kristapsons. Atzinības rakstu saņēma arī citi izstādes un skates dalībnieki. Pēc sava jaunā tekstiltehnikas sintēzē veidotā karoga bija ieradušies vidējās paaudzes deju kolektīva «Krišjānis» pārstāvji. Antrai Bērziņai karogs bija mājasdarbs valsts mājsaimniecības olimpiādē. Otra valsts olimpiādes dalībiece Zanda Maķevica, kura olimpiādē guva atzīnību par šādā pašā tehnikā darinātajiem aizkariem, modes skatē piedalījās ar kostīmu. Balvas savām izvēlētajām simpātijām bija ieradusies pasniegt vietējie uzņēmēji, un tas liecina, ka pasākums ieguvis atsauksmi arī aiz skolas durvīm.

«Ja vien citi zinātu, kas šodien te, Valdemārpilī, notiek, viņi visi būtu klāt,» ir pārliecināta kādreizējā darbmācības klases skolotāja Žanna Treimane. Igurds notikumam par godu pamanījies uzkāpt uz skatuves basām kājām, kā vecos labos laikos, bet Kārlēns ar Rūdi tik lūko pēc nākamā skolmeistara, kuru izsaukt uz sumināšanu.

No «Skroderdienām» uz skates noslēgumu ieradās Rūdis un Kārlēns ar šujmašīnu, pletizeri un nepabeigtu kleitu. Viņi atzinās, ka jau desmito gadu līdz ar diplomdarbu nevar pabeigt Valdemārpils vidusskolas darbmācības klasi, jo te pazūd adata vai šķēres, te pietrūkst naudas. Tomēr viņiem par to maza bēda, jo šāda skate ir tā vērtā, lai te pavadītu ne vienu vien lieku gadu, pieslīpējot savu amata prasmi. ■

Sākusies Ārlavas fonda darbība

Ilze Kārkluvalka

7. maijā ir nodibināts Ārlavas fonds. Tas izveidots, lai saglabātu Ārlavas vēsturisko mantojumu, apvienotu intelektuālos un materiālos resursus, idejas un citus līdzekļus.

Tas ir visu gaišo spēku saliedēšanās reiz bijušā stiprā un plašā kultūrvēsturiskā centra piemiņas saglabāšanai un atjaunotnei, izslēdzot fonda biedriem iespēju gūt peļņu sev no šī pasākuma.

Fonda ieceres autors ir Kandavas ev. luterisko draudžu iecirkņa prāvests, Ārlavas draudzes mācītājs Mārcis Zeiferts. Par šo ieceri viņš teica: — Viss, protams, no mums pašiem ir atkarīgs, ar kādu saturu mēs, fonda dibinātāji, piepildīsim labo ideju. Katram no dibinātājiem kaut ko būtisku izsaka un personiski saista vārds «Ārlava». Te ir senču iekoptie lauki in mājas, viņu izveidotā kultūrvidē. Vieglāk ir lietas darīt un attīstīt, ja tam ir kāds juridisks pamats, tāpēc nolēmām nodibināt fondu. Ne jau tikai senu pagātni, bijušo laiku godību mēģinām uzrakņāt kā tādi kurmji, bet mūsu darbs ir arī tagadne, šodiena, kad varam īstenot

Daina Kārkluvalka foto

Sasmakas ezera krastā, tuvu Ārlavas muižai, ir ļoti senu ozolu birzs. Koku ielokā, ar ugunsroku centrā, notika Ārlavas fonda dibināšanas sapulce. Dabas spēki un labās domas vienotās ticībā, ka izdosies. Pirmais no labās — mācītājs un jaunizveidotā fonda vadītājs Mārcis Zeiferts.

brīnišķīgas idejas ar to, ko katrs spējam dot sabiedriskajam labumam.

Mārcim Zeifertam vienprātīgi uzticēja fonda valdes priekšsēdētāja pienākumus. Ap viņu ir ikdienā atšķirīgās nozarēs strādājošu, bet mērķi vienotu domubiedru grupa — pedagogs Imants Brusbārdis, kokamatnieks Igurds Baņķis, kultūras darbiniece Andra Dzīrvinska, Īves pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Grīnbergs, fotožurnālists Dainis Kārkluvalks. Turpmākais būs atka-

rīgs arī no prasmes iesaistīt plašu sabiedrību, kā arī vietējās pašvaldība — Valdemārpils pilsētas ar laukteritoriju — atsaucības fonda izvīrti to mērķu piepildīšanā.

Pirmais lielais darbs, kam ir nepieciešama veco ārlavnieku un viņu dzimtām piederīgo atsaucība, ir grāmatas tapšana par Ārlavas pagastdzīvi un ļaudīm. Ikvienu, kura rīcībā ir dokumenti vai fotoliecības, lūdz atsaukties, lai šos materiālus varētu izmantot topošajā darbā. ■

Virs zemes saglabāsies

Andris Kārkluvāls

Pagājušo sestdien rakstnieces Ainas Zemdegas dzimtajās mājās Lubes dzirnavās notika otrā nu jau oficiāli reģistrētā Ārlavas fonda tikšanās.

Fondam šis galvenokārt ir Ārlavas pagasta zudušā un esošā kultūras mantojuma apzināšanas gads, kura laikā notiek māju, to vietu, cilvēku, privāto muzeju un varbūt tikai atmiņās saglabājušās informācijas saglabāšana un apkopošana. Imants Brusbārdis lasīja referātu par Ārlavas kā vietas un kā apgabala vēsturi no tā pirmās pieminēšanas 13. gadsimtā līdz pat pagājušā gadsimta piecdesmitajiem gadiem, kad Ārlava nozuda no ceļa zīmēm un tika izveidoti pašreizējie Lubes, Valdemārpils un Īves pagasti. Šī vieta kā ģeogrāfiska vienība ir izzudusi, taču

reiz šis bija viens no Ziemeļkurzemes varenākajiem, lielākajiem un cilvēku bagātākajiem novadiem. Savādi, ka cilvēki ļauj gadu simtiem krātajam lepnumam izplēnēt tik īsā laika sprīdī. Ārlavas draudzes pašreizējais mācītājs un galvenais fonda aktivists Mārcis Zeiferts sācis draudzes materiālu izpēti un sniedza vispārīnātu informāciju par draudzes protokolu grāmatu, kura rakstīta no pagājušā gadsimta divdesmito gadu sākuma līdz piecdesmito gadu beigām un ietver baznīcas vēsturē grūtāko posmu. Par spīti pastāvošajām briesmām vienmēr bijuši entuziasti, kuri uzturējuši un izglābuši Ārlavas baznīcu, un būtu nozīgums šo vēsturisko Ārlavas novada centru aizmirst mūsdienās.

Lai par Ārlavu nebūtu jālasa tāda informācija, kā par Ārlavas pili *castle.lv* «virs zemes nav saglabājusies», tikko dibinātais fonds vēlas ne tikai rakties pagātnē, bet arī veicināt bijušā apriņķa pašreizējo kultūras dzīvi. Tādēļ šajā pasākumā piedalījās arī Talsu muzeja un Lubes pašvaldības pārstāvji un neliels citu interesentu loks. Redzot, cik lielu informācijas bagāžu un kādus tukšumus vēsturē ir atstājuši iepriekšējie Ārlavas iedzīvotāji, fonds ir apņēmies turpināt un veicināt tagadnes fiksēšanu, lai nākamajām paaudzēm būtu daudz vieglāk saprast,

Daina Kārkluvāka foto

Imants Brusbārdis lasījumā atdzīvināja Ārlavas vārdu.

Aina Zemdega viesu vidū pie senām novada fotogrāfijām.

kas ir šī vieta un kādu kultūru tā nes. Jau pats vārds ir cēlies no divām valodām: libiešu un vāciešu. Pēc tam tas latviskots.

Par šīs apkārtnes varenību liecina arī vieta, kurā notika sanāksme, — rakstnieces Ainas Zemdegas mājas Lubes dzirnavas. Varenās dzirnavas vairs nemaļ graudus, taču to nav grūti iedomāties, jo tās izskatās tikpat varenas kā senās fotogrāfijās. Aina Zemdega lasīja fragmentus no dzimtajam pagastam veltītās grāmatas «Toreiz Lubes dzirnavās». Tika runāts par iespēju iekļaut šo grāmatu skolas programmās. Kā liecina Ārlavas baznīcas grāmatas, tad rakstniecei šis ir sešdesmitais gads

kopš iesvētīšanas Ārlavas draudzē. Viņa ir viena no tiem, kuri Ārlavu atceras kā varenas dzimtas apgabalu un pašlaik atjauno kaut fragmentu, lai būtu pašas dzimtai un nākamajām paaudzēm.

Viena no lielākajām bagātībām ir fotogrāfijas. Tās sniedz papildu informāciju par to, kas ir dokumentēts, un nereti aizpilda tukšos robus rakstītajā vēsturē. Ir prieks par katru cilvēku vai ēku, kuru identitāte ir atpazīta. Fonds aicina atsaukties visus, kuriem ir saglabājušās fotogrāfijas un ir zināms, kādi notikumi un cilvēki tajās ir attēloti, jo tā varbūt izdosies aizpildīt vēl neatklātās sava novada vēstures daļiņas. ■

"Zelji" Valdemārpilī pelna ar mēbeļu ražošanu

Prasme - 23

Bijušais Valdemārpils vidusskolas darbmācības un zīmēšanas skolotājs **Igurds Baņķis** savu meistardarbnīcu "Zelji" nodibināja 1997. gadā. Viņš sevi neuzskata par uzņēmēju, bet gan par skolotāju. — *Mani vairāk interesē bērni, nevis mēbeļu galdniecība, — atzīst meistars. — Puiši pārsvarā ir tā saucamie ielas bērni — no izjukušām ģimenēm, dažādu iemeslu dēļ izslēgti no skolas. Maniem audzēkņiem galvenokārt ir četru, piecu klašu izglītība, tāpēc vidusskolā viņus neņem. Katru gadu piesakās vairāk nekā 20 audzēkņu no dažādām Latvijas vietām, bet līdz zelta diploma saņemšanai kādi seši septiņi puiši "atbirst", — stāsta meistars.* Latvijas Amatniecības kameras mēbeļu galdnieku kokgriezēja meistara amata nosaukumu viņš ieguva 1997. gadā. Kopš tā laika pie I. Baņķa amata prasmi katru gadu apgūst 40 — 60 puiši. Mācību ilgums ir trīs gadi.

Patlaban meistara darbnīcā zelta prasmi apgūst ne tikai vietējie, bet arī puiši no Rīgas, Salaspils, Tukuma un Talsiem. Lai iegūtu zelta nosaukumu, mācekļiem trīs gados ir jāiemācās ne tikai pārvaldīt rokas un mehāniskos kokapstrādes instrumentus, bet arī teorija: materiālu mācība, stilu mācība, mākslas vēsture, akadēmiskā zīmēšana, veidošana, drošības tehnika un tehnoloģiskā mācība. Teorijas apgušana notiek klasē, kas atgādina muzeju, — tajā bez seniem darbarīkiem un zīmējumiem pie sienas atrodas mākslinieka Kārla Kundziņa zīmētais Krišjaņa Valdemāra portrets. Mācekļi zelta diplomu saņem pēc trīs gadu mācībām. Gandrīz visi puiši līdztekus mācībām pie I. Baņķa, kas notiek no deviņiem rīt līdz diviem pēcpusdienā, mācās arī vakarskolā.

Naudas aizņemšanas bankā bijušajam Valdemārpils vidusskolas skolotājam diktējusi dzīves nepieciešamību. Saskaņā ar Latvijas Amatniecības kameras nolikumu par meistara darbnīcas atvēršanu tajā ir jābūt: mašīnu telpām, montāžas telpām, mācību telpām, dušu telpām, tualetēm. Meistara mājās — "Kauliņos", kas atrodas dažus kilometrus aiz Valdemārpils, būvēt jaunu ēku un iekārtot visas nepieciešamās telpas nebija izdevīgi, tāpēc Igurds Baņķis pirms diviem gadiem Baltijas Transītu bankā nolēma aizņemties naudu bijušā Ārlavas lauksaimniecības biedrības nama iegādei Valdemārpilī. Šā nama pamatos akmeņi ielicis arī Valsts prezidents Gustavs Zemgals. Meistars teic, ka vispirms bijusi doma aizņemties tā saucamo mazo aizdevumu lauku

Intara Atstupena foto

Igurds Baņķis: — Mūsu priekšrocība ir spēja gatavot nelielus pasūtījumus. Šādi, no melnkšņa gatavoti krēsli katrs 70 latu vērtībā tiks pārdoti Zviedrijā.

uzņēmējdarbībai, kuram vienas trešdaļas apmērā var saņemt valsts dāvinājumu. Viņš tomēr izšķīries par lielāku naudas aizņēmumu Baltijas Transītu bankā. — *Pirms gada nopirku ēku, kuru banka bija atņēmusi neveiksmīgam uzņēmējam. Pirkuma iegādei aizņēmos 9,5 tūkstošus latu uz trīs gadiem ar trīspadsmit procentu gada likmi. Aizdevuma noformēšanai vajadzēja divus mēnešus. Ar bankas nosacījumiem esmu apmierināts galvenokārt tāpēc, ka kredīta pamatsumma — 1600 lati — ir jāmaksā tikai divas reizes gadā. Pārējos mēnešos norēķinos tikai par aizdevuma procentiem, — stāsta meistars.* Viņš teic, ka bankā iekļājais nopirkto namu, kā arī nelielu īpašumu, kas atrodas citā pagastā. Aizdevuma atmaksai pietiekot ar visu mācekļu mācību maksu, kas noteikta Ls 120 gadā. Uzņēmuma izaugsmei vajadzīgos naudas līdzekļus "Zelji" nopelna ar pašu gatavoto mēbeļu pārdošanu. Darbnīcā top bufetes, gultas, skapji un citas mēbeles, kā arī kāpnes, durvis un suvenīri, kuriem pircējus meklē meistars. Viņš sevi īpaši nereklamē, jo, kāpēc mēdzot būt arī brīži, kad pasūtījumu neesot. — *Mēs strādājam mierīgi, pasūtītājam pasaka visilgāko termiņu un tad, ja iespējams, mēbeli izgatavojam agrāk, — stāsta I. Baņķis.* "Zelju" mēbeles galvenokārt pasūta privāto māju un dzīvokļu īpašnieki, arī neliels skaits uzņēmēju. Piemēram, patlaban tiekot izpildīts pasūtījums Ls 3500 vērtībā bāra letes gatavošanai Ventspilī. Pirmie, bet noteikti ne vienīgie Valdemārpilī ar rokām

gatavotie krēsli aizceļojuši uz Zviedriju. I. Baņķis stāsta, ka šie tālie pircēji paši atraduši viņu un ieradušies. Ārzemniekus interesējo ar rokām gatavotas mēbeles, jo attīstītajās valstīs visu darot mašīnas. Meistars teic, ka mēbeles kļūstot dārgākas, — pirms pieciem gadiem virtuves iekārta maksājusi aptuveni Ls 800, patlaban Ls 1200. Tomēr arī patlaban Valdemārpilī gatavotās mēbeles ir lētākas nekā citviet ražotās. Gandrīz katrs pasūtījums vienlaikus ir kāda mācekļa diplomdarbs zelta diploma saņemšanai.

Pircēji ir galvenokārt no Rīgas, Ventspils un citām pilsētām.

Meistara ienākumus papildina arī skolotāja darbs: divas reizes nedēļā pa četrām stundām zīmēšana un darbmācība tiek mācīta Valdemārpils vidusskolas 7. klases skolniekiem. Ja šie jaunieši pēc skolas beigšanas neiestāties augstskolā, tad viena gada laikā, mācoties pie Igurda Baņķa, varēs saņemt zelta diplomu. Valdemārpils vidusskola par katra bērna mācīšanu Baņķa kungam maksā Ls 100 gadā.

Grāmatvedības uzskaiti i/u "Igurds" veic Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības centra Talsu nodaļa. — *Man nav laika sekot līdzi izmaiņām nodokļu un grāmatvedības likumos, tāpēc izvēlējos sadarbību ar konsultāciju dienestu, nevis grāmatveža algošanu. Izvēli nenozēloju, — tā meistars.*

I. Baņķis nākamo divu gadu laikā ir iecerējis veikt lielus pārkaņtojumus. Tie notiks divos virzienos: pirmais — "Kauliņu" saimniecība, kas patlaban aiz-

ņem 4,7 hektārus, sāks nodarboties ar lauku tūrismu (saimniecība jau saņēmusi tencinājumu par piedalīšanos konkursā par sakotāko sētu). Otrais attīstības virziens paredz izveidot visām Latvijas Amatniecības kameras prasībām atbilstošu meistara darbnīcu Valdemārpilī. — *Pārvedīsim darba galdus no "Kauliņiem" uz Valdemārpili, izveidosim kopmītni 15 audzēkņiem ar nepieciešamajām palīgtelpām (ires maksa mēnesī būs Ls 5), iekārtosim arī jauniešu kafejnīcu un izstāžu laukumu nama pagalmā, kur atradīsies trīsmastu burinieks, — stāsta I. Baņķis.* Meistars atzīst — naudas ieguldījumi būšot lieli. Bankas kredītam viņš piekritīšot tikai ar nosacījumu, ka nebūs jāiekļā dzīvojamā mājā. — *Patlaban bankas ļoti nelabprāt par ķīlu ņem ražošanas ēkas — laikam baidās no "zemūdens akmeņiem". Dzīvojamo ēku Ārlavā mūsu ģimene neieklās, — stingri saka Baņķa kungs.*

Meistars nākotnē ir iecerējis labākajiem audzēkņiem piedāvāt darbu "Zelļos" arī pēc zelta un meistara goda nosaukuma saņemšanas. Bet patlaban viņš ir sācis kārtot dokumentus savas preču zīmes "Kurlandija" saņemšanai. Ražotājam mēbelēm būšot jāatbilst arī Amatniecības kameras izveidotajai preču zīmei "Latvijas meistars garantē", kuru aizvien vairāk pieprasot mēbeļu pārdevēji Rīgā. Patlaban tiek strādāts, lai pavisam drīz Valdemārpilī ražotās mēbeles profesionāli tirgus speciālisti piedāvātu arī citās valstīs un internetā.

Uldis Graudiņš

Commercial offer

"IGURDS" is a private joinery enterprise that is dealing with furniture joinery and timberwork. The company is situated in Latvia (one of the Baltic States) that gives it good opportunities in delivering different wood species and advantages in working costs.

We have been advised by Latvian Chamber of Trade and Commerce that Your company could be interested in our collaboration offer.

"IGURDS" company has 20 years' working experience and is registered in Latvian Chamber of Craft. It has well-equipped 2 working shops (100m²) with a possibility to enlargement.

Our company is specialized in production of various kinds of **stairs, tables, chairs, beds, inner and outer doors, wardrobes and other furniture**. We are also well experienced in producing different **decorative small-sized and large-sized wood items**.

Mainly all the production is exclusive and has been produced within the individual orders. However we could be very interested to produce both exclusive individual and industrial serial orders.

Currently we are looking for individual or industrial customers that could be interested in:

- our products or
- placing different production orders

We hope for the positive consideration of our offer.

Look forward to hearing from You soon and having mutually beneficial collaboration between our enterprises.

Best regards,

Igurd Bankis

General Manager
Master of Crafts

Коммерческое предложение

«IGURDS» - это частное столярное деревообрабатывающее предприятие. Компания находится в Латвии (одно из государств Прибалтики), что дает хорошие возможности в поставке различных сортов дерева и преимущества в оплате труда.

Торгово-промышленная Камера Латвии порекомендовала нам Вашу компанию как предприятие, которое могло бы быть заинтересованно в нашем предложении о сотрудничестве.

Компания **«IGURDS»** имеет 20ти летний опыт работы и зарегистрирована в Латвийской Камере Ремесел. Мы имеем 2 хорошо оборудованные мастерские (100m²) и возможность расширения наших работающих площадей.

Наша компания специализируется на производстве различных видов **лестниц, столов, стульев, кроватей, внутренних и внешних дверей, шкафов и другой мебели**. Мы также имеем большой опыт в производстве различных **малых и гобаритных декоративных предметов и деталей из дерева**.

В основном наша продукция является эксклюзивной и производится по индивидуальным заказам. Однако, мы были бы заинтересованны в производстве как эксклюзивных так и серийных заказов.

В данный момент мы ищем индивидуальных и индустриальных заказчиков, которые могли бы быть заинтересованны в:

- нашей продукции или
- размещении различных производственных заказов.

Мы надеемся на положительное рассмотрение нашего предложения.

Надеемся на скорый ответ и взаимовыгодное сотрудничество между нашими предприятиями.

С уважением,

Игурд Банкис

Руководитель предприятия
Мастер Ремесел